

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy óra 70 lej
negyedévre 190, félévre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
kültöldre negyedévre 370, félévre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI
CITERADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel, APROHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadoba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Mindenkinek

még Anghelescu miniszternek és a liberális kormányának is tanulnia kell a történelemből. Meg kell tanulnia, hogy a múlt példái kihatnak a jövőre, s jaj annak a népnek és nemzetnek, mely a történeti tanulságait nem méltatja figyelemre. Ez a mulasztás keservesen megboszulhatja magát és az utólagos bűnbánat és jóvátételi szándék hiu erőpazarlás marad.

A felekezeti iskolákról szóló törvényjavaslat megalkotásánál semmiféle anynyira kötelező a kormányra és a közoktatásügyi miniszterre, mint hogy az erdélyi románok küzdelmét iskoláért és kulturájáért, s a magyar uralom idején követelt és élvezett jogokat ismerje.

Tudnia kell a miniszternek, aki most a romániai magyar felekezeti iskolák sorsáról, jövőjéről fog dönteni, hogy a magyar nemzetiségi törvény világosan kimondta (és e rendelkezés a gyakorlatban is érvényesült), hogy az egyes egyházközségek iskoláikban a tanítás nyelvét maguk állapítják meg. Tudnia kell, hogy abban az ellenjavaslatban, melyet az 1868-i törvénytervezettel szemben román részről terjesztettek a magyar országgyűlés elé, a követelt jogokat állapították meg:

— Ami a közoktatásügyet illeti, minden nemzetnek nemcsak ahhoz van joga, hogy saját anyagi erejével állthasson iskolákat, hanem arra is, hogy az állam vagyonából is egyenlő támogatásban részesüljenek. Az összes nép-közép- és felsőbb iskolákban a tanítás nyelve az illető törvényes nemzet hivatalos nyelve. Minden törvényes nemzetnek egyenlő joga van iskolák és közművelődési intézetek alapítására vagyont gyűjteni és az egyes nemzetek községei, egyházai, társulatai és magánosai által fentartott iskolák teljesen egyenjogúak az állami iskolákkal.

A román kormány, ha csupán e történelmi tényeket veszi is figyelembe, az új törvényben felekezeti iskoláink számára legalább is azokat a jogokat és előnyöket kell biztosítani, melyeket az erdélyi románok annak idején a magyar törvények alapján élveztek és amelyekre a román kultúra harcosai évszázados küzdelmükben mint legfontosabb és nélkülözhetetlen jogokra hivatkoztak.

A felekezeti iskolákról szóló törvénynek el kell törölnie mindazokat a sérelmes intézkedéseket, melyeket a közoktatásügyi miniszter évek során keresztül felhalmozott, s melyek közül a legkürvösebb és legarhataatlanabb, az anyanyelvvel való tanítás korlátozása. Ha ezt a párisi szerződés rendelkezései nem is írják elő parancsolóan, a múlt példái ellenmondást nem tűrően követelnék. Ez lévén a magyarországi románok követeléseinek kvint-esszenciája és ezt biztosítván a magyar nemzetiségi törvény is, ami re bizonyosság az egykori román iskolák kizárólagos román tanítási nyelve, Anghelescunak e legszentebb és legbecesebb jogot még érintenie sem lett volna szabad. De ha már törvény ellenére, méltányosság ellenére és észszerűség ellenére megtörtént, ma ezt a sérelmet feltétlenül reparálni kell és a törvényben kell kimondani, hogy a kisebbségi felekezetek iskoláiban a tanítás kizárólag a tanulók anyanyelvén történik.

Azonban nemcsak Anghelescunak és a kormánynak, de a magyar egyházak előjáróinak is tanulniuk kell a történelemből. Elsősorban Deák Ferenc elvére kell emlékezniük, hogy a jogsértést nem szabad elfogadni, a nemzeti vagyont, amit az anyanyelvi oktatás jelent, nem szabad pillanatnyi nyomás alatt alkuk tárgyává tenni és inkább tűrni kell a csapásokat, sem hogy belenyugvással a jog színezetét adják a jogtalanságnak.

Ami az új törvénytervezetben ellenkezik a nemzeti kisebbségek törvénybeiktatott jogaival, az ellen a leghatározottabban kell óvást emelni és csak olyan hatalmaskodás művének nyilvánítani, mely ellen a törvény nevében való tiltakozáson, s az illetékes fórumok, a hazai és külföldi közvélemény ítélőszékei elé való járuláson kívül más védekezőmód e percben nem áll rendelkezésre.

Ujabb meglepetést ígér az utlevélpanama ügye

A hét folyamán befejeződik a vizsgálat

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az utlevél panama ügye ismét tetszínre került. Dristorian vizsgálóbíró keményen kezdte a vádlottak kihallgatását s az új kihallgatás után való szembeállítását. Egyelőre nem hajlandó semmiféle nyilatkozatot tenni a tegnapi lefolyt szembeállításról, azonban egész biztosra veszi, hogy

még e hét folyamán befejezi a vizsgálatot s átadja az ügyet a büntető bíróságnak,

amely rövid időn belül itélkezik a panama ügyben:

Annyit azonban még hozzáfűzhetünk, hogy

még lesznek meglepetések a panamákkal kapcsolatban

mert a tengernyi szembeállítás alapján új bűncselekményeknek és új felelősséggel bíró személyeknek jött nyomára a vizsgálóbíró.

Monseigneur Seipel nem bukott meg

Csak muló természetű ellentétek vannak Ausztria és Magyarország között
Beszélgetés Ausztria bukaresti követével

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Este öt óra. Knobloch bukaresti osztrák követ teázik a követségben levő lakásán. Az inas bejelenti a Brassói Lapok bukaresti munkatársát s alig pár percnyi várakozás után a miniszter fogad hivatalos helyiségében.

Ritkán láttam olyan nagy koncepciójú diplomatát, mint Knobloch ur. Az a szeltemes, őszinte hang, az a nyílt tekintet, az a lebilincselő előzékenység, mellyel fogadott s mellyel nézeteit kifejezte, emlékeztetése fogják tenni előttem népszerű személyét. Ugy látszik ennek köszönheti bukaresti sikereit s azt a rokonszenvet, mellyel az itteni diplomáciai körök valósággal körülveszik.

— Excellenciád sokáig képviselte Ausztriát Budapesten, kezdtem az interjút. Vajjon emlékeztében maradtak-e az ottani nagy idők?

— Négy teljes esztendő telt el Budapesten. Ott éltem át diplomáciai pályafutásom legszomorúbb időszakát. Ott voltam azon a nevezetes októberben is... Helyemen maradtam a bolsevista uralom alatt, s szomorúan szemléltem azt a szegény vergődő Magyarországot.

Ma kissé elgondolkodva, mint aki el akarja osztani az eléje torló fájdalom emlékeit, jobb, kellemesebb motívumokat keres.

— Bizony vannak sok kellemes emlékeim is Budaestről. Sok jó barátot hagytam ott négy esztendő elteltével, a

kikre ma is a legmelegebb rokonszenvvel gondolok.

— Milyen most a gazdasági viszony Ausztria és Magyarország között?

— Hát van egy kis differencia. Óh, nem súlyos jellegű, amely remélem el fog csak simulni rövidesen. Valami vámkérdés körül forog a vita s az ilyen kérdést barátságosan szokta elintézni olyan két állam, amelynek egymásra utaltsága ma történelmi tény.

— Kegyelmes uram, miért bukott meg Seipel kancellár?

— Monseigneur Seipel nem bukott meg, hiszen az ő kifejezett kérésére történt a kormányváltás. Ő maga terjesztette elő utódját, aki ugyancsak az ő ajánlatára alakította meg a kormányt. Tény az, hogy monseigneur Seipel egészségi állapotát nagyon megviselte a merénylet. Viszont a gazdasági és politikai viszonyok egyre fokozottabb munkálkodást kívánnak. Azonfelül a keresztény szocialista párt, melynek ő az elnöke, ropant sok dolgot ad, mivel a párt és az állam érdekei szoros összhangban állanak egymással. Seipel kancellár tehát úgy vélekedett, hogy minden erejét és idejét pártjának fejlesztésére fogja fordítani és ezzel lehetővé teszi utódja számára

A lej Zürichben
zárlatkor 2.

ra az ő általa megindított politikai és gazdasági munkálkodás folytatását.

— Hogyan vélekedik Excellenciád Ausztria jelenlegi gazdasági helyzetéről?

— Sokat javult és még többet fog javulni. A tisztviselők kérdését, mely egyik legfontosabb része a genfi szabályzatnak, már úgy szólván meg is oldottuk. Nyolcvan egy néhány százalékát a vállalati kötelezettségeknek teljesítettük. A Csehszlovákiával folytatott gazdasági tárgyalások egyre biztatóbb kilátást nyújtanak számunkra s ugyanígy állunk Romániával s a többi utódállamokkal, ahol biztosíthatunk iparunk és kereskedelmünk számára a bennünket megillető eredményeket.

Még sok kérdésem volna, de az idő sürget s nem folytathatjuk tovább az oly érdekesen indult beszélgetést. De szíves ígéretet kaptam a kegyelmes úrtól arra nézve, hogy neim sokára olyan kérdésekről fog nyilatkozni, amelyek szoros kapcsolatban vannak Románia mai politikai helyzetével.

Befejződött a felirati vita

A kamara és a szenátus mai ülése

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamara mai ülésén már a felirati vita utolsó miniszteri szónoklatai hangzottak el. Előbb Inculet besszarabiai miniszter beszélt, s reflektált a kormány nevében néhány elhangzott szónoklatra. Lényeges dolgot nem mondott. A második szónok Marzescu miniszter volt.

A szenátus egyedüli szónoka Bianu szenátor volt, aki a kormány figyelmét a Bánság elnéptelenedésére hívta fel, s sürgős intézkedést kért. — Mindenesetre szellemes bevezetés ez egy román telepítési akcióhoz.

Megnyílt az utódállamok római konferenciája

ROMA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A római konferencia harmadik ülésszaka ma összeült. A konferencia feladata, hogy rendezze az utódállamok között azokat a függő kérdéseket, amelyek a Saintgermaini és a trianoni békeszerződés értelmében még függőben vannak.

A mai ülés a megnyitás formáságai val, feltétlenül s a megjelent delegátusokat az olasz kormány nevében Begloto meghatalmazott miniszter üdvözölte. Az üdvözlést a delegátusok nevében Lahovary, Románia római követe köszönte meg. Az első érdemfegyűző ülés holnap lesz, s azon a bizottságok tagjait választják meg.

Ítélet előtt a bombapör

BUDAPEST. A bombapör mai tárgyalásán Ulain Ferenc dr. három órás beszédben mentegelte védeceit. Ulain azt hangoztatta, hogy az erzsébetvárosi bombamerényletben mindnyájan ártatlanok és Radó vallomását hazugnak és ellentmondónak mondja. Krasznaykáról kijelentette, hogy soha nem vett részt bombamerényletben és nevét az eltűntek listájából vették át a bombamerénylők listájára. Ítélet a hét végére várható.

A védőbeszéd után az elnök felhívására a vádlottak zárzó címén felszólaltak és valamennyien ártatlanságukat hangoztatták. Márffy és Radó a tárgyalás alatt tanúsított tiszteletlen magatartásukat exkuzálták, mire az elnök Márffy fegyelmi büntetését elengedte, a Radó büntetését azonban nem, mivel a tárgyaláson megsértette a rendőrséget.

December harmincadikán lép életbe a román-magyar megegyezés

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A holnapi hivatalos lap közli a magyar kormány rendeletét, amely a Romániával a letétek és kölcsönök kiadásáról, a régi koronára szóló tartozások és követelések rendezéséről, valamint a régi koronában kötött élelbiztosításokról szóló egyezményt hozza nyilvánosságra. Az egyezmények december harmincadikán illetőleg tizenegyedikén lépnek életbe.

Harcba indul ellenünk a rosszhiszeműség is

A Cuvantul fél az erdélyi kisebbségek frontjától

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Brassói Lapok hasábjain néhány nappal ezelőtt egy beszélgetés jelent meg, amelyet munkatársunk a szász parlamenti képviselők vezérével, Roth János Ottóval folytatott. Ebben a beszélgetésben a szász politikus azt a kívánságát hangoztatta, hogy az erdélyi kisebbségeknek most amikor a kisebbségi oktatás reformjáról szóló törvényjavaslatot készíti a kormány, egyesült erővel kellene közös céljaikért küzdeni. Ez oly magától értetődő és logikus kívánság, hogy abban kivételt valót csak a rosszhindulat és előítélet találhat. — s valóban senki sem merne volna hinni, hogy akad Romániában sajtóorgánium, amelyben ez a rosszhindulat — kifejezésre is jut.

Pedig megtörtént. A Cuvantul című bukaresti lap, amely egy hónapja, amióta megjelenik, nem egyszer adta tanujelét a kisebbségek iránti értelmetlen és érthetetlen türelmellenségének, Roth János Ottóval folytatott beszélgetésünket használja fel arra, hogy rosszhiszeműségét újból, — most azonban erőteljesen hangoztassa.

Ezeket mondja:

— Egy dolog biztos. Ennek az országnak románsága előbb-utóbb valamennyi kisebbség erős blokkjával találja majd magát szemben. A hatalmas nehézségek mellett, amellyel nemz. tünkenek küzdenie kell azért, hogy végleges és földbe gyökerezett urává legyen annak a földnek, amelyet kétezer év óta védelmez, most majd még állandóan figyelnie kell.

arra kisebbségek egységes frontjának koncentrált erőfeszítésére is, amelyek akár a mi türelmes-

ségünk következtében, akár véletlenül itt, ezen a területen verődtek össze.

— Biztosak vagyunk benne, hogy az erőknél ez a koncentráció nem azért jön létre, hogy segítsen bennünket az állam nemzeti karakterének a kiépítésében, s nem azért, hogy segítsen nekünk a mi jövőnk tartós alapjainak lerakásában.

— Ez az egységes front a naggyá tett Románia nemzeti szupremációját ellen jön létre, s azt

az offenzíva eszméje

mozgatja, de semmiesetre sem a normális evolúció elé gördített nehézségek elhárítása.

Végül ezekkel a szavakkal vigasztalja meg önmagát és rosszhiszeműségét:

— A mi népünk két évezredes történetében más frontokkal állt szemben, amelyek mint polyva szóródtak szét a levegőben, de mi megmaradtunk.

Jó, ha néha leszögezzük bukaresti lapjaink fel fogását, s a Cuvantulnak ez a cikke éppen kellő alkalom erre. Soha közvéleménynek állítólagos szószólói egy nyíre pörére nem vetkőztették rosszhiszeműségüket, amely akár tudatosan akár tudat alatt, de él bennük. S a kisebbségeknek jó tudni: nemcsak iskoláért, nemcsak törvényben, alkotmányban, békeszerződésben biztosított jogaiért kell küzdeniök, de harcba kell szállaniök a szandekos rosszhiszeműséggel, az értelmetlen előítélettel szemben is, amely kétezer éves erdélyi történetük Tükciójára támaszkodik. S megjegyezzük magunknak azt is, hogy ezt a harcot nem mi kezdtük.

A politikai helyzet Magyarországon

Forradalmi komédia a parlamentben — Nem sikerült leleplezés — Tizenöt ellenzéki képviselőt kivertek a Házból — Andrássy Gyula gróf zászlóbontása

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A parlamenti élet barométere már hetek óta viharra állt, de még a legjobban tájékozottakat is váratlanul érte az a robbanásszerű kitörés, amely a pénteki napot a magyar parlamenti élet egyik szomorú határjelzőjévé avatta. Tizenöt ellenzéki képviselőnek karhatalommal való eltávolítása a Házból, a fővárosban állandó készültség s a rendőri készenlétén kívül az őrszemek megkettőzése — ezek azok a külső tünetek, amelyekben a pénteki események röviden összegezhetők.

A lavina lefolyását eléggé ismertettük. A helyzet képéhez most az tartozik hozzá, hogy a szocialista képviselők, csak gyakorlatlanságuk folytán ugrottak be az ellenzék tapasztalt vén rókáinak, ők teljes lélekkel magukévá tették az ügyet, s nagy harci tűzükben oly renitens viselkedésre ragadtatták el magukat az elnökkel szemben, hogy nem maradt más hátra, mint tizenöt képviselőt erőszakkal eltávolítani a Házból, s további itélkezést végezt a mentelmi bizottság elé küldeni őket. A szociáldemokrata képviselők akkor kaptak észhez, s csak akkor vették észre, hogy más számára kaparták ki a sült gesztenyét, amikor — kivetetésük előtt — a szavazásnál azt láthatták, hogy a fajvédők, akik a hamisított levéllel a lavinát voltaképp megindították, a kormány — mellett szavaztak.

Nem sokkal több szerencséje volt az ellenzéknek ama követelésével sem, hogy a kormány az állítólagos panamák vádjainak megvizsgálására küldjön ki parlamenti bizottságot. Mayer János földművelésügyi miniszter nem zárkózott el a kívánság teljesítése előtt, de a miniszterelnök vonakodik hozzájárulni a bizottság összehívásának a tervéhez mielőtt a vádlók közzé nem teszik vádjukat olyan formában, hogy egyúttal bíróság elé is legyenek állíthatók. A kormány hajlandó hozzájárulni az ügyek legszélesebb körű

tisztázásához, de csak akkor, ha adva van a lehetősége annak, hogy a vádak alapjait vizsgálva esetén a rágalmazók elvegyék méltó büntetésüket.

A szociáldemokraták Szcitovszky ház elnök lemondását követelik és házhatározásban akarnak elégtételt kapni. Bethlen István gróf miniszterelnök nem tudta dönti akkora súlyt a pénteki nap eseményeinek, hogy kilátástalannak látna az ezzel a parlamenttel való további együttműködést. Sok függ természetesen a mentelmi bizottság holnapi ülésének határozatától, de aki ismerős a helyzettel s tudja, hogy az ellenzék maga sincs tisztában azzal, nem végzetes pyrrhusi győzelmet aratna-e Bethlen István gróf esetleges megbuktatásával, nem jósolja a helyzetnek bizonyos mértéken túl való elmérgesedését. A közönség hangulata éppen nem forradalmi, a sok megpróbáltatás, nélkülözés után tisztultabb levegő után vágyakozik mindenki s mivel a vasas felé az általános gazdasági helyzetnek lényeges javulása is várható, nem volna komoly gyakorlati politikának névezhető, aki ezzel a hangulattal nem törődve az egyensúly teljes felborítását törödnék. Az ellenzék minden mérték fölül való kiméletlen, agresszív hangulatában is, összekovácsoló erőként hatott a kormányzóra, amely egységesen áll Bethlen István gróf miniszterelnök és a szokatlan erővel fellépő ház elnök háta mögött.

December 14-ikére bejelenítette újabb aktivitásba lépését Andrássy Gyula gróf is, ami feltétlenül kibatással lesz a magyar politikai élet további kialakulására. Andrássy a konzervatív legitimizmus politikai és társadalmi szervezői akarnak kiépíteni s mint 1913-ban, az alkotmánypart megalakulása idején tette volt, most is ki fogja jelenteni, hogy a hűfaluigazgató, s olyan politikát és csoportosulást akar, amely guvernementális képességekkel van felruházva. (— cs. e. —)

A magyar nemzetgyűlés ellenzéke az egész világ előtt kompromittálta magát
A magyar parlament kimondta a házszabályrevízió sürgősségét

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülésén kimondták a házszabályrevízió tárgyalásának sürgősségét. A vitában mindössze öt kormánypárti szónok vett részt, s az ellenzék részéről a mai ülésen egyedül Rassay Károly jelent meg.

Szó sem lehet az ellenzékhez való közeledésről

Almássy László, az egységspárt ügyvezető alelnöke ma nyilatkozott az Esti Kurir munkatársának, és a következőket mondotta: — Szó sem lehet az ellenzékhez való közeledésről, vagy engedményekről, mert a túlsó oldalról sértések özönével árasztották el a kormányt és a kormánypartot, s olyan botrányos jeleneteket rögtönöztek, hogy

magatartásuk semmiesetre sem maradhat következmények nélkül

Ha a renitenskedő képviselők megbánták volna a házszabályokkal ellentétes viselkedésüket, akkor a pártközi béke megteremtése irányában a kezdeményezésnek tőlük kell kiindulni. Az első lépést sem a kormány, sem a kormánypart meg nem teszi.

— Azok a pártok, amelyek azonosították magukat a renitenskedő képviselőkkel, csak önmaguknak ártanak, mert

a külföldön is másképp ítélik meg a pártok kötelességeit

az országgal szemben.

Öt nap alatt megszavazzák a házszabályrevíziót

Kormánykörökből nyert értesülés szerint a házszabályrevíziós vitában tizenöt-husz kormánypárti képviselő vesz részt, s valószínű, hogy öt-hat nap alatt meg is szavazzák az új házszabályokat.

„Kivonultunk — visszasompolyogtunk”

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Apponyi Albert gróf ma érkezett haza Bécsből, ahol tudvalevőleg előadássorozatot tartott a háborúval és következményeiről. Az ellenzéki képviselők a folyosón körülfogták és véleményéről érdeklődtek a parlamenti eseményekkel kapcsolatban.

— Meg kell mondanom — hangoztatta Apponyi. — hogy a passzivitást mindig elneveztem. Én már résztvettem passzivitásban, tudom, abba mindig beletörött a bicskánk.

Baross János erre megjegyezte, hogy az egész ellenzék kivonult a Házból.

— Kivonultunk már más alkalommal is — mondta Apponyi — de aztán lassankint visszasompolyogtunk.

A pénteki botrányról a véleménye az, hogy Györki a szövegnyelés után is tovább beszélt és ez nyílt renitencia az elnökkel szemben. Bizonyos, hogy ilyen körülmények között nehéz volt az elnök helyzete. Az ellenzéki vádak ügyében a parlamenti bizottság kiküldését helyesli.

Apponyi felszólalt a házszabályjavaslatnál

Apponyi a házszabályrevízió vitája során felszólalt, s elismerte beszédében, hogy a kormány és a többség részéről a bizottsági tárgyalásoknál az ellenzéki kívánságokkal szemben messzemenő jóindulat nyilvánult meg. Minél szélesebbé válik a választójog, annál inkább megszűnik az a társadalmi homogenitás, amely a régi parlament tagjai között pártkülönbség nélkül meg volt. Hozzájárul minden szigorításhoz, ami az elnök legfeljesebb jogát erősíti.

Rövid hírek mindentelől

BERN. A svájci nemzeti tanács új elnökevé Maechler Albertet, az eddigi alelnököt választották meg.

REVAL. A kommunizálázadás alkalmával husz bolsevistát öltek meg, száznál többet pedig megsebesítettek. A hadbíróság husz lázadót halálra ítélt.

BÉRLIN. A német-angol kereskedelmi egyezményt ma délután Londonban aláírták. A szerződést ötödikén hozzák nyilvánosságra.

KRISZTIANIA. A Nobel-békedíjat az idén nem adják ki, hanem a jövő évihez csatolják.

Magyar képviselő számára nincs szólásszabadság a bukaresti kamarában

Orleanu elnök nem adta meg Zima Tibornak a szót a felirati vitához

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Zima Tibor, az aradi kerület képviselője tegnap szót kért a felirati vitához. Kérését az elnök minden indoklás nélkül visszautasította és így Zima Tibor természetesen nem juthatott hozzá, hogy a magyarság súlyos sérelmeinek a kamarában hangot adjon.

Ha van olyan el nem mondott beszéd, amely a maga némaságában mindennél többet mond, ez a beszéd az. Zima Tibornak hallgatnia kellett a kamarában, de az elnök önkényéből az a sokkal hangosabb, ordítóbb önkény beszél, amellyel a Bratianuk kormánya kezeli az elnyomott magyarságot.

Könyveljük el ezt az eseményt is világraszóló sérelmeink sorába. Bizonyára nem az utolsó sérelem ez, amely magyarságunkat Bratianuék uralkodása alatt éri.

Dandea primár lakást épít és népet boldogít

Epítsék fel a szükséglakásokat azok, akiknek nincs szükségük lakásra
 Újabb adóemelés és újabb taksákat javasol

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok munkatársától.) A szociális szempontból oly fontos szerepet játszó lakáskérdés hatalmas problémájával foglalkozik az a kis füzet, amely a vásárhelyiek primárjának: Dandea A. Emilnek tollából »Tanulmány a tisztviselők és munkások részére építendő lakások kérdéséről« címen tárgyalja a városok lakás-műzériáit és a megoldás módjait. Az a körülmény, hogy Dandea, aki a városok primárjainak szeptember havi kongresszusa által kapott megbízást, ilyen rövid idő alatt teljesítette, rávilágít Dandea Emil aktivitására, de egyben a füzet rávilágít a polgármester következetességére is, amellyel ezt a szociális áttekintésű ügyet megint csak a városok karakterének román nemzeti szempontokból való átszíneződése céljából tartja első helyen tárgyalandónak.

Az ügy sürgősségi jellegének okadatolásában ezeket mondja Dandea tanulmánya: »Miképpen románosodjanak el a városok, ha még a tisztviselőket is alig lehet elhelyezni, nemhogy helyük lenne a városba kívánczó magánosok számára? A lakáshiány helyettesíti ma

az idegen uralom elnyomását, amely arra kényszerítette a románságot, hogy a falvakon maradjon.

kizárva őket az iparból, k...
 épp így a közhivatalokból. Ugyanezt az eredményt biztosítja ma a lakáshiány. A románok nem költözködhettek be a városba, akik pedig már itt vannak, nem köthetnek házasságot, vagy csak idegenekkel, a városok öslakóival... Ugyanabban az időben megkezdődött az idegenek beözönlése a városokba. Volt tisztviselők, korcsmárosok, stb. külön-külön

magyarok és zsidók, akik kényelmetlenül érezték magukat az általuk kihasznált románok között.

Visszavonultak a számarányt és gazdasági helyzetet tekintve saját városaik felé...

A marosvásárhelyi primár az állampolgárokat hártja azon feladatokat, melyeket a nyíltan nemzeti szempontokat szolgáló lakás-építési program erkölcsi tételeiből az államnak kellene végeznie. Mielőtt rátérne a szükséges tőkét biztosító javaslatra, még egyszer figyelmébe ajánlja a kormányának, hogy az egykori Magyarországi városainak elmagyarosítását a magyar köztisztviselők kinevezésének, s a minden oldalról betelepített magyar iparosok és kereskedők elhelyezésével végezték...

Megállapítja ezek után Dandea, hogy a lakbérek a régi házakban nem emelkedtek az általános dragulási folyamatnak megfelelően. Az államnak, vagy a városnak tehát ki kell használnia ezt a tünetet és régi házak építési költségeit és az új házak építési kiadásait figyelembe véve, a házbéreket nivellálnia kell, vagyis a régi házak házbéreit emelje föl az új házak építési költségei alapján megállapított házbérek szintjére. De

a különbözetet ne a házigazda, hanem az állam szedje be házbéradó címén, amivel emelni lehetne a tisztviselők lakbérilletményeit

arra a nivóra, amelyre a házbérek állapítatnak meg egy új törvény által.

Ugyanezen az alapon adót kell kivetni a be nem épített házhelekre.

A városok új feladatjait is — mondja Dandea — kényszeríteni lehet, hogy az építési akciót anyagilag támogassák.

Alapelve tekintendő, hogy senki kétszobás lakásnál nagyobb ne bírasson. Aki ennél nagyobb lakást bír, azt városi szabályrendelet alapján kötelezzék arra, hogy harmadik szobája után 500, a negyedik után 1000 — 2000, az ötödik után 3000 lej összegig részvényt jegyezzen a lakások építésére alakuló részvénytársaságban.

Más eszközei a szükséges tőke biztosítására: az ingatlanforgalmi, a szesz, a 2 százalékos községi és a fényüzési adó emelése és a lakásépítési akció támogatására az örökségek külön megadóztatása.

Befejezésül egy törvénytervezetet ad Dandea Emil, amely sürített példánya a lakáskrisist megoldó elgondolásának. A törvénytervezet felhatalmazza a városokat építő-társaságok alakítására és az

üres telkek kisajátítására.

A társaság legalább 5 millió lej alaptőkével alakul, s az összeg biztosítására az önkéntes és a

kötelező aláírások

szolgálnak. Köteles lesz részvényt jegyezni minden építési engedményes (ha nem épít), minden vállalat (alkalmazottainak arányában), minden lakó, aki két szobánál többet bír, minden köz- és magántisztviselő, akik egy havi fizetésük összegéig kötelesek részvényt jegyezni. S aláírási kötelezettség hárul a városra is. Nem felejtkeznek meg Dandea a kereskedőkről és nagyiparosokról sem, akik ha nem jegyeznek vagyoni helyzetüknek megfelelő mennyiségű részvényt, akkor

legutóbbi 3 évi nyereségük 10 százalékát

rójják ki reájuk kötelező részvényjegyzés összeg gyanánt.

Ez az a javaslat, melyet a városok csernovici kongresszusának megbízásából Dandea készítet és amely a belügyminisztériumban, továbbá a munka- és iparügyi minisztériumban ma már komoly urak asztalán fekszik. Dandea környezetéből arról értesülünk, hogy a kormány már megjelenése előtt ismerte a törvénytervezetet s

annak nagyrészevel egyetérti.

Costinescu. Bukarest primárja, s a Városok Szövetségének elnöke, szerencsére más véleményen van, amit egy Dandeahoz intézett levelében meg is mond, irván a következőket: »a tanulmány legkényesebb részei s főleg a pénzügyiek, nagy meggondolást igényelnek, mert

az adózók teherbíró képessége ebben a pillanatban a végsőkhig jutott»...

Costinescu azonban nem ismeri a vásárhelyi mentalitást. De azt hisszük, maga Dandea sem...

Januárban megkezdődik a magyar állambirtokok felbecsülése

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A jóvátételi bizottság a magyar jóvátétel ügyében több döntést hozott. Az egyik döntés a már megállapított terv szerint Magyarországnak moratóriumot adott a jóvátételi bizottság a jóvátételi fizetésekre nézve, kivéve a jugoszláviai szénzállításokat. Magyarország kérelmére a szénzállításokba beszámíthatók a Magyarországon jelenleg működő bizottságok költségei. A jóvátételi bizottságnak egy másik határozata szerint januárban valószínűleg megkezdődnek a magyar állambirtokok felbecsülésének munkálatai.

Egy nap a magyar Zarathusztránál

Bicsérdy Béla örök életet hirdet és képtelenségnek tartja a betegséget — Könyvet írt a halál legyőzéséről a világ egyik legerősebb embere — Ebéden az almaevés apostolával

FOGARAS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jött valaki, aki bátor, új és szent. Aki messiás.

Hordozója és feltárója minden korok és életek titkának. A hervadhatatlan élet és gyűlölet örök egészség profétája. Itt él a mi elfogyhatatlan őserőket kilőző Erdélyünk boros, zsíros, csodával szemben immunis televényén a férfi, aki a magyar Zarathusztrának nevezi magát. Egy kis álmós vidéki gyorsajító könyvet dobott ki tőle

A halál legyőzése-ről Ez áll a fedéllapján.

A 313. oldalas könyv ismertetése nem fér el riport keretében. Jöttem, miként Krisztus, — mondja a szerző — hogy életetek legyen, mert aki cselekszi a törvényt, soha halált nem lát. Mesternek nevezi magát és azt írja, Zoroaszter Zend Avestája óia (Kr. előtt 664-ben) hasonló célú és irányú munka még nem jelent meg. Igazságai, amelyek hez több mint három évtizeden át folytatott fáradozásai eredményeként jutott el, többnyire természettörvények.

— Aki bírálja őket és hitetlen a Krisztus szavai szerint immár elkárhozott a beszédek által, melyeket szökött. Az ősember legvéresebb tévedése táplálkozási törvényeinek megsértése volt, megtanulta a süttést, meg a főzést.

Ezer éves élet

A következők, irtózatot betegség és szenvedés lett, holott a természet harmoniája sem a nyomor, sem a szenvedés fogalmát nem ismeri. A helytelen életmód bűn az élés magasabb értelme ellen. Aki testének templomát legyilkolt, agyonvert állatok rothadó húsaival tölti meg, annak szervezete abszorbálja ugyan a feloldott bomlási termékeket, de felsőbbrendű tökéletesedés szempontjából sohasem asszimilálhatja húsvá és vérévé. Nincs meg a természetes anyagcsere, fertőzve van a teste, következőleg életlenül is nélkülözi azt a felszabadult tisztaságot, amely a létezés zarathusztrai fokának eléréséhez szükséges. Ezért a fájdalom, a halál, a rossz. Tessék elhagyni a húst s a tűz után készített tápanyagokat, s gyümölcsön, tej, tejtermékeken, főzésekkel és kenyéren élni, a szervezet áttökéletessül szerzett betegséget elveszti, a további betegségekkel szemben valósággal immunissá lesz. Az ilyen ember Bicsérdy mester megnyilatkozása szerint már több, mint ezer évig élhet. Ha pedig ennek az életmódnak követése mellett any nyira tökéletesedik, hogy szervezete a környező életelemekből, a vízből, meg a levegőből is megszerezni képes a lételemeket

ez esetben meg sem halhat többé és ez az örök élet.

Ezt a gondolatot Bicsérdy nem tartja képtelenségnek, mert ő maga 1909-ben 77 napig csak vízzel élt, majd a következő hét évben tisztulás céljából 432 napos tápmegvonási kísérletet végzett, s végül 23 éve az általa hirdetett étkezési reform szerint él, kizárólag tejjel, tejtermékekkel, kenyérről és gyümölcsökről táplálkozik s ez idő alatt radikálisan kigyógyult gyógyíthatatlannak hitt betegségekkel és

a tüdőbajosok, szívbajosok és vérhajások légzője gyógyult ki betegségéből a természetes szupra-vegetárius kosztolás révén.

Vajjon hogyan ölelkezik össze ez évszáz-

ados életet hirdető Mester élete az erdélyi kisváros habzsoló hétköznapijával. Felkerestem Fogarason a magyar Zarathusztrát.

Leány, akinek még a feje sem tájt soha

Apaffy-ucca 10 alatti lakik, az udvar után a következő madárcsicsergős, havas kert végén. Az első helység egy könyvtárszoba, a nagy zsufoltságból Voltaire, Plato, Weininger, Flammarión, Freud, Goethe és Hugo neve ragyog ki. A következő terem egy atelier ösztönözésével fényeskedő lakó és dolgozó szoba, itt is kolosszális könyvtár, tájfestmények, (a Mester munkái) hegedű (a Mester használja). A diványon ül Bicsérdy 21 éves leánya, aki soha életében húst nem evett (még a szagát sem bírom — mondja) s ugyiszólván gyümölcsön, kenyéren és nyers tejen nőtt fel. Gyönyörű és fejlett a teste, arca csodálatosan rózsás, s lényn, amelyet erős izomzat feszít, — mégis — női báj ömlik el. Fogarason mindenki tudja, hogy Bicsérdy Aranka még soha nem volt beteg, és születése óta még csak náthát, vagy fejfájást sem érzett. Vermérgezésből maga gyógyította ki magát három napi — koplalással.

Maga a Mester egy állvány előtt foglalatostkodik, meztelán áll, (később láttam, hogy a havon is lábbeli nélkül jár) haja kopaszra van nyírva, szürke zakó ruha van nem túl magas, de rendkívül izmos alakján,

gallér nincs a nyakán, sőt az inge is ki van tárva. Tiszta és erősfényű szeméből teremtő erő és delezés energia árad elő s tekintetében nyoma sincs az egzaltáltság, a passzív tépelődő, vagy a szenttelen könyvmoly, béna viszfénynek.

Olyan piros vagyok, amilyen akarok.

Mindenekelőtt sápadtnak tetszik az örök élet hirdetője. Meg is jegyzem, hogy ez az arcszín nem a leghatásosabb propagandája annak a tannak, amely az élet ezer évig való prolongálását hirdeti.

Bicsérdy Béla a következőleg felelt:

— Ma munkanapom van ebben a szituációban mindössze ennyi vörös vérsejtet tartok fenn. Az íróasztal kevés oxigént ad. Csak némi testmozgás reggel a hóban meztelán. Jelenem, kedvesebb volna teljesen ruhátlanul végezni ezt a tornázást, hiszen nincs rá lehetőség, hogy meghűljek, de nem lakom egyedül a házban s a feltűnést kerülnöm. Visszatérve az arcszínre, ha emberek közé megyek, vagy ha utazom valahova, vagy előadásaim alkalmával, 48 óra alatt olyan piros vagyok, amilyen akarok. Majd

kezébe veszi az óráját és kijelenti, hogy 45 perc múlva sokkal pirosabb lesz az arca, mint az enyéim.

Ugyanigy — élete akart irányításával — a hangját, erejét és a testsúlyát is tetszése szerint szabályozhatja, emelheti, vagy csökkentheti s a tápreformja rigorozus követése mellett egy hét alatt bárkiné a ki vánságára felvehet, vagy leadhat tíz kilogramnyi húst.

Proféta, aki egyfolytában három és fél napig beszél

Nem csap ceremóniát, leültet, legyen a vendége, ebédre is, ne koplaljak úgy, mint otthon, hisz ő sem koplal, még kevésbé a vendégei. A legelső ami szembetűnik rajta, hogy hihetetlenül rutinirt beszélőképesseggel rendelkezik. Ha az olimpiáson teret adtak volna a távbeszélésnek, Bicsérdy lett volna a marathoni győztes, a távbeszéd világajnoka. Maga sem tagadja le, hogy egy ízben

83 óráig beszélt egyfolytában,

persze más és más hallgatóság előtt, mert ugyanaz a társaság 15 óráig tovább nem győzi figyelmével. Huszonegyben Kolozsváron volt, mint Garai fényképező vendége. Előadást tartott. Három napig. Ha közben dolgozta a városban a hallgatói elkísérték az utcára, ott folytatta az előadást. A régi hallgatói elfáradtak, újak jöttek, ezek is elbágyadtak s az ő szája még mindig nem állt meg. Negyedik nap vonatra ült, tanít-

ványai elkísérték Szebenig, ott szintén vartak rá az ottani hívei, szóval újból beszéd, előadás, meggyőzés az örökkévalóságról, amely alatt Krisztus — az ő értelmezése szerint nem a mennyel, hanem a földi örökkévalóságot értette.

— Örökkévaló, vagy boldog csak az lehet, aki cselekszi a törvényt. És mi a törvény? A természet létfeltételeinek betartása. Az elpusztíthatatlan élet, művészete két síkon teremthető meg: a helyes és tudatos gondolkodás, meg a helyes és tudatos táplálkozás terénében. Az emberiségnek azért kell elpusztulnia, mert az írás szerint az emberek átok alatt görnyednek, mert tudatlanságban vannak. Most eljött Bicsérdy Mester, aki Krisztus és Zoroaszter után a világ harmadik megváltójának hirdeti magát és vallja, hogy évszázadokig fiatalos, friss, egészségben élhetünk, ha az ő tanai szerint élünk.

Ha kérdezed, elmondja, mint lett proféta, szupra-vegetárius, a világ egyik legerősebb embere, a nehézsúlyemelés nemzetközi relációiban is páratlan bajnoka, és a fogarasi ügyvédek amerikai póreinek angol nyelvű fordítója.

Bicsérdy betegsége

— Völlaképpen egy nagy betegséggem adta hozzá az impulzust, hogy megkeressem és megtaláljam a minden betegségek lehető közös gyógyírját. Súlyos nemi betegségben szenvedtem. Eleinte bízam az orvosi tudományban, igénybe vettem összes eszközeit, mindennapi vendége voltam dr. Rim budapesti és dr. Neuser boroszlói orvosi rendelőinek, s hiába minden betegséggem nem akart gyógyulni. Végre is konstataciónom kellett, hogy az orvosi tudomány tehetetlen a bajommal szemben. Mivel az élet után égő vágygal egységes akartam lenni, én kezdtem gyógyítani magam. A természetes gyógymódra tértem át. Kiképeztem magam a természettudománynak az orvosgyógyászattal kapcsolatos valamennyi elképzelhető ágában, s a természetesebb életmód mellett redukálódtak is a betegségi tünetek, de a bajom gyökerét nem tudtam kiirtani.

Proféta, akinek 700 atléta hűve van

— Végül is egy óriási fontosságú felfedezést tettem. A sport terén. S innen sportoltam magam fel — Mesterré. Rájöttem, hogy a 900-as év után lezajlott atlétikai versenyeken következetesen azok győznek, akik csak a természet nyújtotta nyers források felhasználásából táplálkoztak. Ezután erre a tere vittem át kutatásaimat, sürü tápmegvonási kísérleteket végeztem magamon és fokéletesen megszabadultam a betegségmentől. Nem álltam meg, minden atomnyi energiát atlétikai kiképzésemre fordítottam. Mindenesetre sikeremként könyvelhető el, hogy atlétikai pályafutásom alatt

700 neves atléta tanítványom volt.

Ebben az időtáiban jöttem rá arra, hogy bizonyos diétikai eljárások kapcsán olyan szervezeti állapot teremthető elő, amelyben az ember anyagcsereje álom nélkül hosszabb ideig lehet folyamatosan, mint közönséges táplálkozás mellett. Ez óriási módon közelebb vitt tökéletesítem felé, mert azalatt, amíg más ember aludni, meg szórakozni volt kénytelen én képezhettem magam a jövőre. (Legnagyobb hasznomra volt nagybátyámnak, Kun Sámuelnak, a Magyar Filozófiai Társág elnökének, a párisi Sorbonne volt tanárának monumentális könyvtára, amelyen teljesen átírtam magam.) Midőn a reform-táplálkozás mellett kitartásom fokozódását és képességeim kibontakozását tapasztaltam, minden tevékenységemet szellemi tere vittem át. Mindenekelőtt az emberi anyagcsereben végbemenő folyamatok természetével ismerkedtem meg, amit 1060 oldalas ki nem adott bölcsességekönvemben tártam fel, amely világ-hírt fog szerezni.

Akinek 105 éves korában 17 éves leány a szeretője

— Eleddig rengeteg hosszúéletű ember élt a világon. Itt van Mac Crain, aki 207 évig élt, mert csak tejjel, vajjal, kenyérről és gyümölcsökről táplálkozott. Jenkins 170 éves korában halt meg. Parr Tamás (Dickens nevelője is írt róla) 152 évig élt és kilenc alkalommal élt túl. Százöt éves korában Parr Tamást megbüntették, mert szeretői viszonyt folytatott a 17 éves Milton Katherinával. Bacon Roger világhírű fizikus szerint 1000 a német Hufeland Krisztof Vilmos szerint 200 évig élhet az ember mérsékletes életmód mellett. Don Miguel Solis 182 éves korában aktív földműveléssel foglalkozott. Metschnikoff, a

párisi Pasteur-intézet neves kutatója állapította meg, hogy a vénülés egy szerzett, kóros állapot, tehát — nem szükségszerű. S hogy lehet elkerülni a vénülést? A természetes életmódhoz és táplálkozáshoz való visszatéréssel.

Bicsérdy az angol sportlapban és a budapesti trafikokban

— Arról is lehet beszélni, hogy a vegetárius táplálkozás milyen hihetetlen mértékben gyarapítja fel az ember erejét. A népszerűségében többet produkáltam, mint ennek a sportnak a világbajnoka. Egy ízben összehatalakoztam egy angol újságíróval a Health and Strength című sportlap szerkesztőjével, akinek bemutattam az erőmet. Itt egy cikkem rólam (itt van — mutatja) hogy van Erdélyben egy ember, aki az összes világrekordokat képes feljavítani. A cikk Budapestre is elkerült, ahol nyomozni kezdtek utánam s az összes budapesti lapokban és trafikokban hirdetésem jelent meg, amely jelentkezésre szólított fel engem. Nem jelentkeztem, mert akkor magamba hajolva messze jártam már az atlétika világától és nem akartam félbeszakítani tanulmányaimat.

Mikor idáig ért a Mester, kinyílik az ajtó és belép a szobába Bicsérdy Béláné, a Mester harmadik felesége. Pongyolában van s olyan finom és kíváncsi, mint egy középkorú francia dráma női főalakja. Kezében tálcát, amit elébem rak, az íróasztalra. Likőr és rágos sütemény van rajta.

— Hát ezt is szabad? — kérdezem meglepődve.

A csoda

Bicsérdy magától értetődőleg vágja rá:

— Mi nem csinálunk sportot a hitünk-ből. Alkalmilag mindent szabad. A haladó vegetárius annyira megszabadult már a husevés elégétlen rothadási termékeitől, hogy ilyen állapotában a szervezet már könnyű szerrel legyőzi az apró rendellenességeket.

— Engedjen meg egy kérdést Mester. Ha én most megráznám a fejem és kacagnék mindenem, amit Mester itt előttem — eddig mondott, mivel tudná előttem öt perc leforgásán belül minden kétségen felül bebizonyítani, hogy nem szélhámos, hogy nem demagóg, hogy nem fanatista, hanem sebezhetetlen próféta az emberiségnek?

Bicsérdy Béla erősen szemembe szegezte szemét:

— Mindjárt bemutatom a csodatevésemet! (Folytatom.)

Seidner Imre.

Nagy karácsonyi vásár Werber Salamon cégnél

10%

árkedvezmény!

Tekintse meg raktáramat vétel-kötelezettség nélkül!

	LEI
1a minőségű Schroll vászon, vékonyzáru	43.—
Középlínom Schroll vászon	48.—
Mosott sifon	28.—
1a sifon, 82 cm. széles	33.—
Vastagszáru mosott fehér sifon, munkásingeknek	44.—
Egész finom vastagszáru	56.—
1a nadrág köpper Schroll-féle	66.—
Legjobb minőségű ing zellir divat színekben 80 cm széles	47.—
1a abrosz kelme, 160 cm. széles	150.—
1a sepsiszentgyörgyi szőttesek, vastag barchetek, flanelok divatszínekben	44.—
1a divat csikos gabardin 100 cm.	92.—

Raktáron mindentféle minőségű harisnya, felkendő, kötött és szövött jumperek, blúzok. — Keztyű és esőernyő nagy választékban — 2000 drb. parti ing divat minta 2 gallér dupla kézzel 170 lej

BORBAN

nagy választék HERSKOVITS ADOLF-nál, Brassov, Str. Portii (Kapu-u.) 25.

Arusítás nagyban és kicsinyben jutányos árban.

2123

Korányi báró új párisi megbízatása

Franciaország és Magyarország között a gazdasági és intellektuális kapcsolatokat akarja feleleveníteni

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Báró Korányi, akit újból Magyarország párisi követének neveztek ki, a francia fővárosba való elutazása előtt a következő nyilatkozatot tette a Le Temps budapesti tudósítójának:

— Képzelmű mennyire örvendek, hogy visszakaptam megbízatásomat. A legjobb emlékekkel távoztam Párisból és az utóbbi két évben megbízatásom alatt, — mondhatom; hogy mindazon személyiségek, akikkel érintkezésben voltam, a legnagyobb előzékenységgel segítettek és fölbecsülhetetlen volt a szolgálat, amit hazámnak a külfölddel való kapcsolat megteremtése érdekében, s külön-

nösen Magyarország és Franciaország közlése érdekében tettek. Ez különben működésem főcélja is. Ezt a munkát akarom folytatni azzal a lelkesedéssel, amelyet a mű megérdemel s a siker legszebb reményeivel is. Azóta, mióta Franciaország csatlakozott a népszövetség munkájához, Magyarország pénzügyének helyrehozatala érdekében, engem is ugyanaz az óhaj lelkesít, mint az önként oly szimpatikus budapesti megbízottját, de Carbonnell: feleleveníteni a kölcsönös kapcsolatokat Franciaország és Magyarország között, melyek oly sok ideig tradicionálisak voltak; feleleveníteni a két ország közötti gazdasági és intellektuális vonatkozásokat.

Bukaresti pletykálkodás

Thomas Albert és a liberálisok — Mire valók a népjóléti törvények? — Thomas Kolozsvári utja

Thomas Albert bukaresti tartózkodása különféle szószátyárkodásra ad alkalmat. A sok neki imputált misszió közé sorozzák a következőt:

Ferdinánd király párisi tartózkodása alkalmával — mondják bukaresti gonosz nyelvek, — többször találkozott Thomas Alberttel s hosszasan beszélt vele Románia politikai helyzetéről. A volt szocialista miniszter megemlítette a királynak, hogy volt alkalma beszélni több román ellenzéki vezérrel, akik rettenetes színben tüntették fel előtte a liberális kormányt, s hogy ez a kormány nem minden tekintetben felel meg egy demokratikus államvezetés principiumainak.

A beszélgetés folyamán öfelsege több ízben helyeslően bólintott Thomas anti liberális megjegyzéseire, mire a volt miniszter egyre jobban nekibátorodva megkérdezte öfelsejét:

— És meddig fog tartani ez a kormányzás Romániában?

— Oh, nem sokáig, felelte a király.

A pénteki audiencián, ahogy a király roppant szívélyesen beszélgetett Thomas Alberttel — mondják az ugynevezett „jól beavatottak” — ez utóbbi mosolyogva jegyezte meg öfelsege előtt:

— Ugy látszik, a liberálisok...

Erre a király jó humorral félbeszakítja a volt francia minisztert:

— A liberálisok mennek, most már igazán mennek, mivel már ők maguk is menni akarnak.

De ezek a gonosz nyelvek mindentelédoférköznek. Azt állítják ugyanis, hogy nagy lévén emiatt a felháborodás liberális körökben, a kormány tagjai, de különösen a büszke kormányelnök nagyon megérezte Thomas Alberttel haragjukat, s nem fogadták azzal a programm-szerű ceremóniával, amely őt megillette volna.

Aztán vannak olyanok is, akik az ellenkezőjét állítják. S ezek is „jól beavatott” informátoroknak akarnak feltűnni a közönség előtt.

Trancu Jassy volt munkaügyi miniszter szoros baráti viszonyban van Thomas Alberttel, aki meg is vizitellte s nagyon szívélyesen elharsalogtak. Thomas egyremásra célalta azokat a munkástörvényeket, melyek jó hírnevet adtak a volt munkaügyi miniszternek s megkérdezte tőle, vajjon a jelenlegi kormány is foglalkozik-e ezekkel a törvényekkel?

— Oh, igen felelte Trancu-Jassy. Külön személyzetet tart fenn azok — átirására. A Monitor Oficial, nap-nap után hoz törvényeket avagy függeléseket, melyek teljesen illuzóriussá teszik magát a törvényt.

Thomas ngyon mehitotta ez a nyilatkozat. Azonban Trancu Jassy folytatta: — Pedig Romániában, ahol mi olyan előrehaladott országrészekkel rendelkezünk mint Erdély vagy Bukovina, nem lehet törvények nélkül kormányozni.

— Dehogy nem, vágja közbe Thomas, csak az a kérdés, hogy hogyan?...

Moskovici Ilie szocialista vezér egyik legjobb barátja Thomasnak, aki elmondott neki egyet-mást a munkás-mozgalomról, a szervezetek hátramaradottságáról s arról a sok vekszturáról, melyet egy munkásvezérnek el kell szenvednie. Thomas egyre biztatta, hogy ez csak átmeneti dolog, mert szerinte a helyzet fokozatosan javulni fog, azonban Moskovici elkeseredetten kiáltott fel:

— Nálunk soha! Egyetlen reményünk volt az idecsalt területből átszivárgó egészséges mozgalom, de úgy látszik ott is tönkretettek mindent.

Thomas nem felelt. Moskovici sem folytatta s így határozta el a volt francia miniszter, hogy Kolozsvárt is meglátogatja.

Reparálják az agrárreform végrehajtásának sérelmeit

A német parlamenti párt küzdelme az elvett földekért

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Conserth Frigyes szász képviselő, ama tárgyalások alkalmából, melyet a német parlamenti párt vezetőtagjai a földművelésügyi miniszterrel az agrárreform sérelmes végrehajtása tárgyában folytattak, fontos nyilatkozatot tett a Siebenbürgisch-Deutsches Tageblattnak.

— Az eddigi tárgyalások, ugyníond, az agrártörvény és a végrehajtási rendelet különböző paragrafusainak alapvető megvilágítására terjedtek ki. A szász képviselők bizonyítékokkal szolgáltak arra nézve, hogy az illetékes hatóságok a törvény határozmányait sokszorosan megsértették. Rámutatnak arra, hogy a történetek nemcsak az egyesek gazdasági tönkretételére alkalmasak, hanem arra is, hogy a szász nép felkeltse a legnagyobb nyugtalanságot keltse. Sőt arra is alkalmasak, hogy politikai tekintetben a legsúlyosabb aggodalmat támasszák, mivel a jogállapot megrendítését jelentik és végeredményben anarchiára fognak vezetni.

A szász parlamenti párt által felsorolt sérelmek jogosultságát, az illetékes kormányközlegek

elismerték és kijelölésbe helyezték, hogy a megsértett jogot helyreállítják, más szóval az agrárreform törvényes végrehajtását biztosítják.

A szász képviselők egyébként el vannak rá határozva, hogy a megkezdett akciót a teljes sikerig folytatják.

Szatadka magyar képviselőjelöltje

SZABADKA. A Magyar Párt szabadkai tagozata Szabadka város választókerületében egyhangulag Nagy Odón dr. ügyvédet jelölte. Nagy Odón dr. a szabadkai tagozat elnöke.

A BRASSÓI LAPOK ERDELYI HIREI

Brassó

— **Biaga Miklós dr. beiktatása.** Pénteken és szombaton nagyszabású ünnepségek keretében iktatja be Balán Miklós dr. érsek és gyulafehérvári metropolita Biaga Józsefet, a brassói Szent-Miklós egyház új esperesét. A püspököt pénteken délután diszbandérium várja az állomáson, s a menet a Kut-uccán, Kapu-uccán, Buzasoron, Lensoron, Lópiacsn és Porond-uccán át vonul a Szent-Miklós templomhoz. A beiktatási szertartás szombaton délcélt lesz, amely után bankett lesz a Transilvania étteremben.

— **Az unitárius szegény gyermekek karácsonyi felruháztása.** Az unitárius nőegylet az évben is karácsonyfát szándékszik állítani a szegény gyermekek részére. Felruháztásukra eddig Király Lajos, Bolaga Czink és Verzár Meckel és Credei, Tellmann Béla, Spitz Albert és Testvére Utódai voltak szívesek szövetet, illetve hozzávalót küldeni. Midőn e szíves adományokért ezúton hálás köszönetet mondunk, tisztelettel kérjük a nemesszívű emberbarátokat, hogy e célra szánt kegyes adományaikat az unitárius lelkeszi hivatalba (Egres-ucca 9. sz.) küldeni szíveskedjenek. Az egylet elnöksége.

Kolozsvár

— **Mosoiu miniszter Kolozsváron.** Mosoiu Traján közmunkaügyi miniszter Kolozsvárra érkezett. A miniszter innen Désre utazik.

— **Vizsgálat a lakásbiztonság ellen.** Ma érkezik Kolozsvárra Varariu vezérinspektor, aki megvizsgálja a kolozsvári lakásbiztonság ellen felmerült panaszokat.

— **Katonaszökevények a hadbíróság előtt.** Az utóbbi időben nagyon elharapództak a katonaszökevények. Az elfogott szökevények a hadbíróság elé kerülnek, amely ilyen ügyekben szigorú ítéletet hoz. A mai napon két szökevény bünyűjét tárgyalta le. Az egyik vádlott Glozár János volt, akit egy évi fogházra ítélte a bíróság, a másik vádlott Marconescu Sándor, aki megszökeése után egy katonai postógyárba tört be, ahonnan különféle katonai cikkeket lopott el. A hadbíróság Marconescut szökés és betöréses lopás bűntetteiben mondotta ki vétkesnek, s ezért három évi fegyházra ítélte el.

— **Öngyilkossági kísérletet követett el egy tisztviselő.** Tegnap délután két órakor az Egger-vegyszeti gyár munkásai a gyár irodájában Hess Mária fiatal tisztviselőt alétan találták. Azonnal mentők után telefonáltak, akik gyomormosást alkalmazva, a leányt megmentették az életnek. Megállapították, hogy a leány öngyilkossági szándékából meg akarta mérgezni magát.

— **Elítelt lakásfosztogató cselédleányok.** Radulescu ezredes Kolozsvárról ideiglenesen eltávoztván, lakásában Szabó Anna, Pap Ilona és Máté Julianna cselédleányok valóságos orgiákat tartottak, végül a lakást kirabolták. Radulescu feljelentésére a szökésben levő cselédek Brassyóban letartóztatták. A törvényszék Szabó Annát 7, Pap Ilonát 6, havi börtönre és Máté Juliannát pedig 5 havi fogházra ítélte. Felebbezés folytán a bűnügy a táblához került, mely a mai tárgyaláson a törvényszék első fokú ítéletét helybenhagyta.

— **Aki megvédi a támadóját.** Tar Gábor kolozsvári lakos ma délután a monostori úton egy Palkó Rózalia nevű cselédet az uccán úgy elvert, hogy az súlyos sérüléseket szenvedett. A verekedő legényt a helyszínre érkezett rendőrök le akarták tartóztatni, de Tar Gábor hirtelen beleugrott egy kocsiba s üldözői elől elmenekült. A rendőrség nyomoz. Palkó Rózika azt állítja, hogy nem ismeri támadóját, állítása azonban nem bír a valószínűség látszatával.

— **Litczky Endre és Krausz Ilonka kiállítása.** Most nyílt meg és mint Erdély minden városában, itt is a legnagyobb erkölcsi és anyagi sikert aratta a kitűnő szatmári művészpár bemutatkozása, akiknek kiállításán Nagy Oszkár is szerepel. A kiállításra, amely a kolozsvári képzőművészeti idénynek egyik kimagasló eseménye, még visszatérünk.

Temesvár

— **Károly trónörökös Temesváron.** Károly trónörökös tegnap délből Bruckenauroi bejött Temesvárra. A gyárvárosi pályaudvaron a bíróságok fejei fogadták, majd kiutazott a vadászterdei erdészeti iskolába, ahol Lintio igazgató vendége volt. Este a Temesváron tartandó Autóklub felavatási ünnepségén vesz részt a trónörökös.

— **Demetrovics Mihály aranyérmét nyerte.** Bukarestben. A Bukarestben rendezett kertépítészeti kiállításon Demetrovics Mihály, a temesvári városi kertészeti iskola igazgatójának munkáit aranyérmével tüntették ki. A kongresszus azt a javaslatot terjesztette a belügyminiszter elé, hogy Demetrovics Mihályt országos kertészeti felügyelővé nevezzék ki.

— **Csokoládét rendelt a király.** A Bruckenauban vadászaton levő Ferdinánd király egyik megbízottja ma megjelent a Kandia csokoládégyárban. A megbízott nagyobb mennyiségű csokoládét rendelt az uralkodó részére.

— **Gyermekeket szült a fogházban.** A temesvári fogházban már hónapok óta tölti bűntetését Rostás Mária, aki tegnap egy egészséges fiú gyermeknek adott életet.

— **Öngyilkos lett a szülei szigorúsága miatt.** Ligeti Gizi tizenhét éves könyvkötő munkásnő tegnap este a zombolyai vonat alá vetette magát. A szerencsétlen leányt a vonat kerekéi a szó teljes értelmében szétmorzsolták. A leány, öngyilkosságának állítólag az az oka, hogy a szülei túlszigorúan bántak vele és udvarlóját nem engedték a házba járni.

Lugos

— **Tolvaj katonák.** Az egyik forgalmas lugosi péküzletben a rendőrség elfogott és letartóztatott két katonát, Bandovin Gábor és Sarelár Ginica közlegényeket, akik éppen kenyeret loptak a péküzletből. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a városban néhány hét óta gyakran előforduló élelmiszerlopásokat is ez a két katona követte el. Az enyveskező bakákat büntetés végett átadták a katonai büntető hatóságnak.

Marosvásárhely

— **Újra megígérték a földgázt.** A városi földgázvezeték lefektetéséhez már szerint a tavasz elején okvetlenül hozzáfognak. A vezetékek elhelyezését és szerelését a jövő év végéig befejezik, úgy, hogy 1925. elején a földgáz üzemre épített ipari vállalatok, köztük az üvegyár, megkezdhetik működésüket. Marosvásárhelyt a Magyarsárosi gázmedencéhez kapcsolják.

— **Danilescu és a város butorai.** A Danilescu ügyben a processzus második részéhez érkezünk. Tudvalevő, hogy Danilescu, kereskedelmi iskolai igazgató ellen a város tulajdonát alkotó berendezés egy részét a régi királyságba szállította. E feljelentés következtében a vizsgálóbíró kiszállt a helyszínre, hogy megállapítsa a feljelentésben jelzett hiányokat.

Máramarossziget

— **Az új törvényszéki elnök letette az esküt.** A máramarosszigeti törvényszék bírói kara tegnap teljes ülést tartott, amelyen Lázár Sándor nyugdíjazott törvényszéki elnök elbucsuozott a bíráktól és az igazságügyi tisztviselőktől. Majd Mois Gyula, az új törvényszéki elnök is megható szavakkal vett búcsút távozó elődjétől. Ezután Manca Grigor tábla bíró, a Mois Gyula helyébe kinevezett tanácselnök tette le az esküt, akinek elnöksége alatt megalakult a tanács. Mois Gyula törvényszéki elnök esküvételét után a plenáris ülés véget ért.

Nagybánya

— **A nagybányai festők képtárlatát.** A nagybányai festők társasága a szokásos feli tárlatát ez idén december 14-én vasárnap nyitja meg, s a jövő év január 6-ig lesz nyitva. A tárlat ezutal igen gazdag és érdekes lesz. Thorma János, Mikola András, Börcsök Samu, Krizsán János, Ferenczy Valér, Egly Sári, Teleki Ralf gróf, Boldizsár, Göllner, Csikos Anti, és sok más jeles művész vesz részt a kiállításon. A képek beküldésének határideje december 6-ika.

Nagyhároly

— **Nem kapnak végkielégítést az elbocsátott szatmármegyei tisztviselők.** Szatmármegye az elbocsátott tisztviselőknek két hónapi fizetést szavazott meg végkielégítés címen. Ezt az összeget már fel is vették a költségvetése. Mivel azonban az alispán a »Statul functionarului« 66. szakaszát arra magyarázta, hogy az elbocsátott tisztviselőkkel szemben az államnak semmi kötelezettsége nincs, a költségvetésből a végkielégítés törlesztését elrendelte.

Dicsőszentmárton

— **Harangszentelés Dicsőszentmártonban.** A dicsőszentmártoni gör. kel. egyházközség novemb. hó 30-án tartotta az ujjonnan vett harangjának megszentelését, fényes ünnepség keretében. A harangszentelés szertartását Gheorghe Oprean dicsőszentmártoni gör. kel. lelkes végezte fényes segédlettel. A harang megszentelése után iskola ünnepély volt fényes műcsoporttal Andrei Barsan volt brassói tanár és író tiszteletére, ki a dicsőszentmártoni áll. lyceul pátrónusa lett.

— **A hasba szurt rendőr.** Pál István magyarországi illetőségű, állás nélküli egyen már napok óta Dicsőszentmártonban tartózkodik és egész nap korcsmázik. Az elmúlt éjjel is, többet magával mulate, mikor a kisdéd társaság vafam miatt összekapott. Az összekapásból verekedés lett, úgy, hogy az ügyeletes rendőr is figyelmes lett a zajra. A verekedő társaságot el akarván választani, mikor ezt a berugott Pál István látta, a rendőrnek rohant és hasba szurta. Szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A duhajkodó embert a bajtársuk segítségére siető rendőrök fogták le és a rendőrségre vitték. Amennyiben a rendőrségen beigazolódott, hogy Pál Istvánnak nincs tartózkodási engedélye a sziguranca útján átlétek a határon.

Csikszereda

— **Miért marad el az Oltáregylet szilveszter estélye.** A csikszeredai Oltáregylet huzamosabb idő óta készül a szilveszteresti jótékonycélu mulatság rendezésére. Mivel időközben kipattant, hogy a román Vöröskereszt is táncmulatsággal egybekötött műsoros estélyt tervez Szilveszterre, nehogy az intranzigens román sajtó újból egy román akció elleni tüntetés és államellenes magatartás gyanújába fogja a magyarságot, az Oltáregylet a már hetek óta reklamirozott szilveszteri estélyt nem fogja megtartani.

— **A Hírnök-estély nagy sikere.** A Hírnök kolozsvári magyar irodalmi folyóirat szerkesztősége nagysikerű irodalmi estélyt rendezett Csikszeredában. Ebből az alkalomból a székely társadalom minden kulturális célu mozgalom iránt lelkes rétegei zsufolásig megtöltötték a Vigadó nagytermét. Az estélynek tökéletes sikere volt.

Medgyes

— **Sümegi Ödön társulata Medgyesén.** Mint már jeleztük Sümegi Ödön operette társulata november 20-án megkezdte előadásait Medgyesén. A társulat teljesen ki elégíti a közönség igényeit, kitűnő erővel rendelkezik, s meglepetés képen még újabb és újabb elsőrangú erőket szerez. A lelkes gárda az összes operett újdonságokat bemutatta és karácsonyig marad Medgyesén.

Beszterce

— **Szász választók gyűlése.** A besztercei német-szász kerületi választmány Alberti Richard iskolai igazgató elnöksége alatt választói gyűlést tartott, melyen dr. Connerth Artur képviselőnek tudomásul vett beszámolója után a következő határozati javaslatot fogadták el: — Abban a meggyőződésben, hogy a német parlament párt tagjai tovább is farradhatatlanul és kitarással küzdenek a szász nép jogos törekvéseinek teljesüléséért, főképp az agrárreform és a német iskolázás terén, a választók gyűlése tiltakozik minden erőszakos tulkapás ellen és egyben azt a reményét fejezi ki, hogy a kormányt sikerülni fog meggyőzni róla, hogy igazságos bánásmód és az erőszakosság megszüntetése nem csak a szász népnek hanem az országnak is fontos érdeke. A jogokért való küzdelemben Beszterce német-szász választói egy emberként tömörülnek képviselőjük köré.

Borghese hercegnőt, mialatt virágokat ültetett, farkaskutyája belökte a Garda-tóba

Holttestét buvárok harsítják, de még nem találták meg

GARDONE. (A Brassói Lapok tudósítóiól) A csodás szépségű Garda-tó közepén kis szigetekre áll, rajta régi kastély. A háború vége óta tökéletes visszavonultságban él itt Borghese hercegnő, aki a háború alatt állandóan belegekelt apolt és aki meggyűlölve a gyilkolást a tete nem fárado embereket, ide vonult vissza, a szépség és a virágok szigetére. A tavasz óta, mikor anyja meghalt, már a kastély személyzetével is alig érintkezett, csak virágokkal foglalkozott és csak egyetlenegy előlány társaságát tűrtte el: Lupoét, a gyönyörű farkas kutyát.

Tegnap este tíz óra felé egyszerre az a résztrő hír terjedt el Gardovában, a tó partján fekvő városkában, hogy a virágok asszonya eltűnt, valószínűen a tóba vészett.

Azonnal motoros csónakok indultak a szigetre, hol az egyik kertészleány így beszélt el a tragikus esetet:

Lupo volt az oka mindennek. A nagy farkaskutya Lupo jászani szokott a hercegasszonnyal, aki nagyon szerette hűséges kutyáját. Mindig vele volt. Másal nem is hagyta magát elkísérni a sétáira, mint a kutyájával. Ha rövidlábú volt is, de nagyon jól hallotta, ha valaki utána ment. Mert megpróbáltuk távolról, nyele-tíz lépésnyirel tőlükban kísérni. De mindig meghallotta, ha jön valaki utána és megállította, hogy kísérjük. A Lupo pedig mindig ott ugrándozott előtte, mögötte és a hercegasszonnyal volt egy gummilabdájával, amit eldobott és a kutyja visszahozta. Ilyenkor aztán mindig rá is ugrott. Csak jatkából, persze. Hát lenet, kérem, hogy most amikor a hercegasszony a szikla szélén leknéporodott, hogy kis gödröt ásson a magoknak, a Lupo ráugrott és meglökte, hogy belezuhan a Magas Szikláról a tóba. Kerítés, korlát nincs ott sehol. A hercegnő nem engedte, hogy csináljanak. Pedig van vagy tíz méter magas az a szikla, amely egészen meredeken ugrik ki a vízből. Alatta kis kúgro sziklapad van, csak aztán mindjárt nagyon mély lesz ott a tó, van kétszáz méter is. Mondják is: a mit a Garda egyszer elnyel, azt nem adja vissza. A buvárok panaszkodnak, is, hogy nem tudnak dolgozni.

A buvárok hasztalan kutaknak a holttest után, a Garda nem adja vissza, amit egyszer megkaparíthatott. S Lupo, a farkaskutya most is ott fekszik a sziklán, ahol urnője az utolsó virágmagvakat vetette el. Ha emberek közelednek hozzá, verőborult szemmel, visorító fogakkal védi őrhelyét.

Nagyatádi emléket megvédte az ügyész

BUDAPEST. Az Eskütt-pörben a vád beszéd folyamán az ügyész beszédében erőyes szavakkal védte meg az elhunyt Nagyatádi emléket. Kijelentette, hogy Eskütt állításait a kihallgatottak közül senki nem erősítette meg. Eskütt Lajost közhivatalnoknak tartja és mint testest lizenégy, Tömör Angelát hat, Brezinát két, Landeszt Istvánt két, Beneze Józsefet négy és Deutsch Lajosnét egyrendbeli megvesztegetés büntetével vádolja. Indítványozza, hogy Tömör Angela vagyonára a bíróság rendelkezjen el bűnügyi zárlatot.

CSISZOLÓÁRUK,

(korongok, reszelők, kövek, vásznak, porok)

a VEREINIGTE CARBORUNDUM

& ELEKTRITWERKE A. G. gyártmányában,

kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél

BRAȘOV-TIMIȘOARA.

A Brassói Lapok hirdeté-

seit naponként százezer

ember olvassa.

HIREK

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla
Kolozsvári fiókszerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 22. — Telefon 6-36.
Marosvásárhelyi fiók (szerkesztőség és kiadóhivatal): Piața Regele Ferdinand 18. Telefon 177.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára 4 lej, vasárnap 5 lej; Bukarestben 1 lejjel drágább; Ausztriában 3000 o. k., Csehszlovákiában 1 kr., Jugoszláviában 2 Dinar; Magyarországon 2000 m. k., Franciaországban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Péntek, december 5.

Katolikus naptár: Szabasz. — Protestáns naptár: Vilma. — Görög naptár: Száva. — Izraelita naptár: 5685. Kiszlev 8.

A nap kel 7 óra 36 perckor, nyugszik 16 óra 35 perckor. Legközelebbi holnapozás: hoidtöte december 11-én 9 óra 3 perckor.

Időjárás: Egyelőre enyhe boros idő esővel

Puccini

MILANO. Puccini koporsója megérkezett.

Puccini napjaink legismertebb zeneszerzőinek egyike volt. Az olasz opera terén az utolsó harminc esztendőben neki jutott a vezérszerep és Strauss Richard mellett egyáltalában reprezentáló operatírója volt e korszaknak. Az a megújulási folyamat, mely az olasz színpad zeneben Mascagni fellépésével kezdődött és mely a realizmus jegyében tárt fel új fejlődési lehetőségeket az opera számára, Puccini működésében érte el magasságát. De míg az utolsó Mascagni Leoncavallo, Giordano csak első műveikkel tudtak nagy hatást elérni — Mascagni mindig csak a Paraszt becsület, Leoncavallo a Bajazzók szerzője maradt — addig Puccini operáinak egész sorával állandóan uralta és uralja a világ opera színpadait, és ezek az alkotások bizonyos fejlődésben is mutatják Puccini tehetségét, a drámai zenének általa megvalósított sajátos, formája fokozódó határozottsággal, a művészi eszközök mind jobban szervesen alkalmazkodását mutatva jelentkezik a Manon Lescaut-tól a Bohémekig és a Tosca-át a Pillangó kisasszonyig. Invenciója a leg gazdagabb a Manon Lescautban. Ez volt harmadik operája. A verismo forró lehellete ennek az operának drámai elemtől fűtető dallamából áramlik a legintenzívebben a hallgató felé csak a Tosca néhány része állítható e tekintetben ama mű mellé, bár ennek melódiai már nem oly mély és erős lélekzetűek. De Puccininek legjobb kvalitása nem az inspirációja hanem ízlése és főleg az a zsenialis finommodoltság, mellyel dolgozik. Senki sem tudja a hatás eszközeit oly mesterien adagolni, mint ő. A hallgató érdeklődését, idegét állandóan feszültségben tartja, sohasem lárásztja el. Szinte matematikai pontossággal érzé meg, mikor kell egy patetikus részt felváltania a könnyű zenei konverzáció hangjával, melynek különben páratlan mestere hogyan kell a vonalas melodianak legrosszabb részletet adni a zenekari többszólamúság fokozásával és csökkentésével. Eszközeit — ez nagy érdeme — mindig előkelők. Puccini szerette a brutális hatású szenzációs izű librettókat — de ő maga zenei dolgozómódjában sohasem engedte magát általuk ordenaré effektusokra csábítani. Rendkívül disztigált harmónista. A francia zenei impresszionisták Debussy és társai nem maradtak hatás nélkül a későbbi Puccinire, de egyébként az olasz mester ezen a téren egyéni és invenciógazdag művész.

A kémkedési perben folyik a vádlottak kihallgatása. Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy a kémkedési per tegnap délutáni tárgyalásán előbb Nitza hadnagy, vádlottat hallgatták ki, aki jórészt megismételte mindazt, amit Kiseloff vádlott vallott másában mondott. Utána Arbale Margareta vádlott kihallgatására került a sor, aki mind össze annyit vallott, hogy vőlegénye, biztatására egy izben Bécsbe utazott, s egy előtte ismeretlen urnak harmincezer lej vitt magával. A ma délelőtti tárgyalás Morgenstern Vilmos vádlott kihallgatásával telt el, aki részletesen ismertette Csajkovszky öröngygyal való összeköttetését. Vallomásaiban azonban lényeges dolgokat nem mondott. A tárgyalást ma délután öt órakor folytatták.

Mackensen hetvenöt éves, Berlinből jelentik: Mackensen tábornagy december 6-án tölti be hetvenötödik születésnapját.

— **Robbanás Jassyban két halottal.** Jassyból táviratozzák: Borzalmas robbanás történt ma délelőtti a Ferrochimica gyártelepén. A robbanásnak két halottja és négy súlyos sebesültje van. A robbanás okát eddig kideríteni nem sikerült.

— **Eljegyzés.** Pál Gizike és Volloncs Károly Torja jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Cirkuszkirály** — a szezon legsikerültebb burleszkje.

— **A hármás iker anyjának.** Werner Adolfné asszony Földváron 240 lejt gyűjtött Horváth Pálné szül. Szép Erzsébet részére, aki szegény sepsiszenlyörgyi asszony és nemrég hármás ikergyermekeknek adott életet. Az összeget Wernerné lapunkhoz küldte be, s mi ezt az eddig részére befolyt adománnyal együtt eljuttatjuk Horváth Pálnénak.

— **Könyvedvelők figyelmébe.** Bármely bárhol hirdett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat is áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

— **Ötszáz juhot megették a farkasok.** Medjidea környékén egyre veszedelmesebb mértéket ölt a havazás. A vasutvonalat mindenütt befedte a hó. Peterzea község teljeseen hó alatt áll. A hó teljesen betemette a mezőket, emellett a farkasok két ezer juha volt. Ezerötszáz juhot sikerült megmenteni a hó alól, a többi odafagyott. Ezután előjöttek a farkasok és kikaparták a hóból és megették a megfagyott juhokat. Úgyancsak megfagyva találták meg Vlasceanu juhász is.

— **A Cirkuszkirály** — Max Linderrel a főszerepben.

— **Modern Mozgó.** Csütörtökön A lehetetlen asszony nagyszerű és érdekesítő társadalmi életkép bemutatója lesz. Minthogy a Modern Mozgó játékrendjén csupa elsőrangú film szerepel, feleslegesnek tartjuk, hogy a sorra kerülő filmekről diéshimnuszokkal zengjünk, mert a legjobb kritikus maga a közönség, mely esleről-eslere megtölti a mozgó nézőteret. Jön: Bella Donna. Főszerepben Pola Negri.

— **Vasa Prihoda lemondotta brassói hangversenyét.** A művész kétszeri vonatkésés, és egy meghívás a királyi udvarhoz megakadályozta, hogy romániai kötelezettségeinek eleget tegyen. Ezért sajnós, a brassói hangversenyét is le kellett mondania. A váltott jegyeket mártól kezdve bezárólag szombatig visszavesszik a Klingsor hangversenyirodában.

— **10000 dollárt nyert a Prince versenylo tulajdonosa.** A Kentucky Derby című film a tegnapi előadásán az Apolló Mozgóban oly nagy hatást keltett a közönség körében, hogy a film végén óriási tapsvihartört ki. A főszerepét ennek a nagyszerű kalandorfilmnek Reginald Denree, a híres amerikai filmszínész játszta. Csütörtökön és pénteken is fut. Jön: A cirkusz király. Max Linderrel a főszerepben.

— **Cirkuszkirály vasárnap az Apollóban.**

— **Elveszett.** Ugyvédi akadémika iratokkal tele elveszett. Becsületes megtaláló adja le a Brassói Lapok kiadóhivatalában, hol kélezer lej jutalomban részesül.

— **Tanintézetek, tanárok, tanítók, és tanulók** bármely tankönyvet vagy zeneművet nálam jutányosan megrendelhetnek. Keszey Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár.

— **Orvosi hír.** Dr. Nagy László orvos rendelőjét Arvaház-uccából Hentes-ucca 6. szám alá helyezte át. Fogad: Bel, bejáró-sebész és vér (nem) belegeket, d. e. 10-1 és d. u. 3-4-ig.

— **Személyazonossági, utlevél és vasuti igazolványokhoz** szükséges fényképek a hivatalosan előírt kivitelben legrövidebb idő alatt készülnek Lang Henrik Kapu-ucca 52 szám alatti műtermében.

— **A Record szabásmintás divatlap** legújabb (12 szám) száma megérkezett és megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályánál. Ára 25 lej, ajánlási díj 3 lej.

MEGJELENTEK a Brassói Lapok naptárai!

Evről-évre tökéletesedve a Brassói Lapok 1925. évi naptárai ugy tartalom mint kiállítás dolgában a lehető legkötelesebbet nyújtják.

Mindenki

gondoskodik idejekorán a jövő évi naptárokról, mivel a nagy kereslet miatt már csak korlátozott mennyiségben kaphatók a

Brassói Lapok naptárai,

amelyek izléses kiállításukkal gyönyörű díszül szolgálhatnak minden háznak, — hasznos és kellemesen szórakoztató tartalmuknál fogva pedig valószínűleg kinézetes társai lehetnek minden családnak.

Nagy könyvnaptár ára 25.— lej
Kis " " " 16.— "
Irodai előjegyzési naptár " 25.— "

Kaphatók a Brassói Lapok minden árusítójánál. — Az összeg előzetes beküldése esetén, portómentesen ajánlva szállítja a Brassói Lapok könyvostálya.

Viszonteladóknak
megfelelő árendeményt adunk.
Vegyeskereskedők
legyenek utánvételes próbarendelés!

SPORT

(x) Január 25: Budapest—Sevilla. A spanyol futballszövetség levelet írt az MLSZ-nek, amelyben a sevillai kerület részére lehetőséget kért a Labdarúgó Szövetségtől. Hosszadalmas üzenetváltás befejezésekor éppen most érkezett meg a spanyol szövetség távirata, amelyben azt adja hírül, hogy elfogadja a Magyar Labdarúgó Szövetség javaslatát és január 25-én Budapest csapatát ellen Sevillában küldi az ottani alkerület csapatát. Gyekekorlatilag úgy oldják meg ennek a városközi mérkőzésnek problémáját, hogy az a magyar válogatott csapat, amelyik január 18-án Turinban Olaszország ellen mérkőzik, Turinból tovább utazik Spanyolországba és január 25-én mint Budapest csapatát lép a porondra.

(x) A Brasovia jégpályája. A munkálatok a jégpálya befejezéséhez közelednek, pénteken a pálya már a közönség rendelkezésére fog állni. A pálya ünnepélyes megnyitása zenével vasárnap délután három órakor lesz. Bérletek a pályán délutánonként 4—5 között válthatók.

(x) A Brasovia klubhelyisége. A Brasovia T.M. sportklub székhelyét a Redoubtól a Major Mura kolostor-uccai étterembe tette át, hol hivatalos helyiséget is rendez be.

(x) Portugáliába hívták a szombathelyi futballcsapatot. Budapesti szerkesztőségünk táviratozza, hogy a Szombathelyi Atlétikai Klubot, a portugál bajnokságot Portugáliába hívta hathetes futballtúrára. A szombathelyi csapat dec. 12-én indul el Portugáliába, ahol hat mérkőzést fognak lejátszani.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Ötvennégyéves asszony, aki féltékenységből meggyilkolta hatvanhétéves barátnőjét

Mindketten egy fiatal diákol szerettek — A vádlott leszidta a bírakat és ott akarta hagyni az esküdtbírói tárgyalást

BECS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szenzációs rablógyilkossági bűnpör tárgyalása kezdődött a bécsi esküdtbírósi elöl. Egy Pruscha Franciska nevű 54 esztendőes asszony ül a vádlottak padján, aki szerelmi féltékenységből meggyilkolta barátnőjét, a 67 esztendőes Eberl Máriát. Még a múlt év Szilveszter napjának délutánján történt, amikor a vádlott ott volt Eberl Mária lakásán, hogy egy fiatalember toppant be, aki bemutatta magát, hogy Meiche Ernőnek hívják és egy barátja, aki már lakott itt, ajánlotta az alkerületnek. Hamarosan megkötötték az alkut, s a fiatalember mindjárt ott is maradt. A szobát ugyan csak egy hétre vette ki, de hamarosan

intim viszony fejlődött ki a diákol és az öregasszony közt,

ugyhogy állandó lakónak maradt meg. Pruscha Franciska attól a naptól kezdve gyakori látogatója lett Eberl Máriának, mégpedig azért, mert ő is személt vetett a diákolra, aki a lakásért semmit sem fizetett, teljes ellátást kapott és még pumpolta is a szerelmes öregasszonyt.

Március 4-én reggel, amikor a diákol éppen egy táncmulatságról tért haza, szállásadóját holtan találta ágyában. A halottkém szövetségi elnök állapította meg, a rokonok azonban mást gyanítottak, mert az öregasszony néhány nappal azelőtt ötmillió korona nyugdíjot kaptott.

a pénz eltűnt, azonkívül a holttest nyakán egy szorosra kötött lámpabulb találtak.

A boncolásnál tényleg megállapították, hogy az asszonyt meggyilkolták, mire a gyanu természetesen a diákolra és Pruscha Franciskára esett, akiket tartóztattak. A diákol miután ellene semmi bizonyíték sem merült fel, csakhamar szabadonbocsátották, az asszony ellen azonban olyan terhelő momentumok merültek fel, hogy tovább is fogságban tartották. A kérdéses estén ugyanis ő egyedül volt az öregasszonnyal, s a szomszédok hallották, hogy veszekednek. Egyszerre azután megszűnt a veszekedés és látták, amint utána Pruscha Franciska sietve eltávozott. Az is a bűnsége mellett szólt, hogy szegény asszony letéve Eberl Mária halála után félmillió koronát adott a diákolnak s még hárommilliót találtak nála. A vádirat szerint ő követte el a rablógyilkosságot abból a célból, hogy a rabolt pénzen magához édesgesse a fiatalembert.

A vádlott asszony kihallgatása egész délelőtti tartott és úgy amint a vizsgálát alatt, most is tagadta, hogy része volna Eberl Mária meggyilkolásában és közben a legundorítóbb vadakat szórt szerencsétlenül járt barátnője sírhantjára. Annyit beismert, hogy egy ízben el akarta csábítani a fiatal diákol és erre maga Eberl Mária biztatta, de a fiu nem állt kötélnek.

Elsőnek Meiche Ernőt hallgatták ki, aki szegénykezve vallotta be a meggyilkolt öregasszonnyal való viszonyát és hogy pénzt is kapott tőle. Az ő alibijét egyébként teljesen igazolta egy Traunfellner Hildegard nevű leány.

A többi tanu, köztük a meggyilkolt szomszédai egytől-egyig terhelően vallottak a vádlott öregasszony ellen és egyikük elmondta, hogy Pruscha Franciska pénzt ígért neki, ha kedvezően vall. Pruscha Franciska, aki addig is nagyon izgatottan viselkedett és igazi lérchenfeldi kiszólásokkal igyekezett a tanuvallomásokat gyöngíteni kijött a sodrából felugrott a helyéről és rikácsolva kiáltotta:

— Hazudik! Ez is hazudik! Minden tanu hazudik!

Azután zokogva folytatta:

— Ne! vagyok gyilkos és már torkig vagyok azzal, hogy kérdésekkel faggassanak!

Azzal megfordult és kifelé indult.

— Itt marad! — kiáltott rá az elnök.

— Azért se maradok, nekem már elég volt! — felelte vissza a vádlott és távozni akart.

Az elnök intésére az egyik börtönőr megragadta a toporzékoló asszonyt és visszafelé vonzolta. De ez kiszabadította magát, mire a másik börtönőr lefogta a kezét. A dühöngő azonban nem hagyta magát és birokra kelt a börtönőrökkel, miközben egyre szidta a bírakat és a tanukat. Végre is az elnök elrendelte, hogy vezessék ki és vigyék vissza a cellájába.

Ezzel az izgalmas jelenettel ért véget a tárgyalás amelynek nagy érdeklődéssel várják Bécsben a folytatását.

A gyilkost tizenötévi börtönre ítélték

BECS. Pruscha F. pörében ma hozta meg az esküdtbírósi az ítéletet. Az esküdtiek arra a kérdésre, hogy orgyilkosság történt-e, hat igennel és hat nemmel feleltek. A második kérdésre, amely közönséges gyilkosságról szól, tíz esküdt igenlően és kettő tagadóan válaszolt. A lopás kérdésére tizenegy igen és egy nem volt a felelet.

A verdit alapján Pruscha Franciskát bűnösnek mondta a bíróság Eberl Mária meggyilkolásában és ezért tizenöt évi súlyos börtönre ítélt.

A. OSZT.

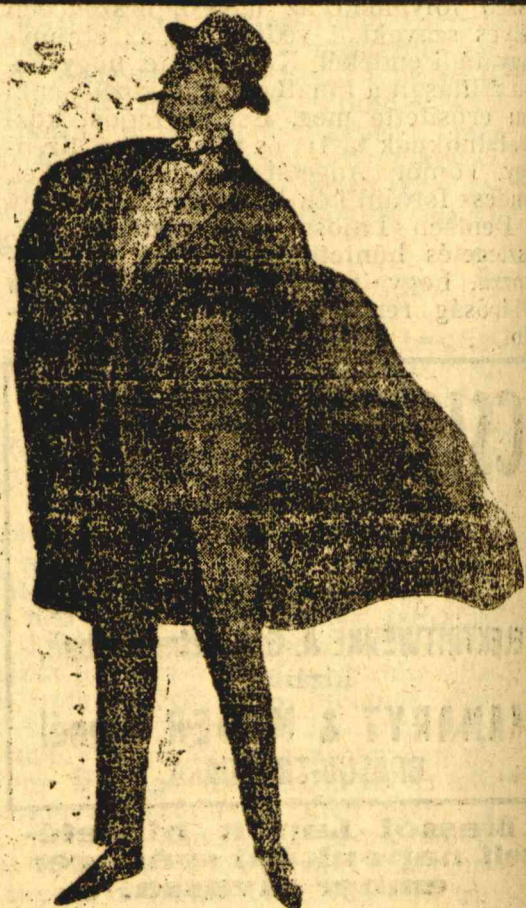
FÉRFIÖLTÖNY Lei 1960
TÉLI RAGLÁN " 2800
TEVESZŐR MELENY " 975

NEUMANN M.

RUHATELEPE

BRASSÓ

B. OSZT.	Uri szabóság
C. OSZT.	Külföldi gyapjuszövetek engros és detail
D. OSZT.	Uridivat. Habig. kalapok. Zephir ing. nyakkendők

KÖZGAZDASÁG

Teljes a fejetlenség a buza-ár szabályozása körül

Uj bejelentési kényszerrel akarják molesztálni az ország népét — „Azok a kevesek, akik olcsó kenyeret akarnak enni”

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az elmúlt napokban a kereskedelmi és pénzügyminisztériumban Popescu vezérigazgató elnökele alatt az ország összes nagymalmainak képviselői és malmi értekezletet tartottak, amely a liszt bel- és külpiaci árának emelkedésével állott összefüggésben. A malmi árak hajlandóknak mutatkoztak arra, hogy továbbra is fenntartsák a mostani lisztárakat, természetesen azzal a feltétellel, hogy a buza ára is maradjon meg az eddigi keretek között és pedig vagononként 90 ezer lej körül. Ránutattak arra, hogy egyes malmok százezer lejes buzaár áron árulják a lisztet, mert egyes városi önkormányzatok megengedték, hogy a kenyeret az áron árulják, ami a 100 ezer lejes buzaárból ered. A kérdés megoldását elhalasztották a polgármesterek értekezletének megtartásáig, akik ugyanebben az ügyben találkoztak tegnap délelőtti ugyancsak a kereskedelmi minisztériumban.

A lefolytatott tárgyalások befejezésével megállapították, hogy

az országban megfelelő mennyiségű buza áll rendelkezésre a belföldi fogyasztás kielégítésére

A buza nagyrészt azonban a kereskedők tartálékul visszafartják, mert áremelkedést így még nagyobb hasznot remélnék. Emiatt különösen hangzottak az a vélemények, hogy a buzaspekulánsok ellen szigorú intézkedéseket kell tenni. Szükségesnek tartották ezért a spekuláció meggátolására, hogy a garmatnajtájonosokra nézve

a bejelentési kényszer rendeltessék el,

A MAI PENZPIAC

Szerda, december 3.

A világpiacon az angol valuta lassan közeledik az aranyparitáshoz; a dollár paritást a svájci frank messze túlszárnyalta, a lej viszont minden valutával szemben hirtelen legyengült. A többi valuta józart változatlan.

A belföldi piacon a reggeli árfolyamok 38.80 lejes svájci franknak feleltek meg. A lej külföldi legyengülése érezhető volt a belföldi forgalomban is. Az irányzat egész nap állandóan szilárdul. Az üzletmenet élénk, kereslet erős, áruban nagy a hiány. Estére a svájci frank 40 lej, egy angol font 960, egy dollár 204, egy francia frank 11.30, egy magyar korona 9.05, egy csehszlovák korona 6.20, egy lej 346 osztrák, illetőleg 360 magyar koronára.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárslal való eltérések): Zárás: egy dollár 5.17 (háromnegyed), egy angol font 124.08 (1/2), egy francia frank 28.37 és fél (—4 és fél), egy olasz lira 22.49 (1/3 és fél), száz csehszlovák korona 15.55 (1/2 és fél), száz dinár 7.50, száz leja 3.75, száz lej 2.50 (—15), tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 12.90, száz járadékmárka 123.30.

(—) Budapesti értéktőzsde. A szerdai tőzscapon az értékpapírok árfolyamagyengülő irányzatot mutat. Zárslati árfolyamok ezreszekben: Magyar hitel 539, Osztrák hitel 187, Római 600, Rinn 139, Délivasút 65, Államvasút 40, Kohó 480, Ganz Danubius 2930, Köszén 200, Papiripar 37, Násici 2475, Szlavónia 100, Földhitelbank 282, Viktória malom 277, Kereskedelmi Hitelbank 22, Pesti Magyar Kereskedelmi 1295, Beocsini 1225, Urkányi 100, Láng 127, Lipták 21 és fél, Schlick 59, Brassói 425, Zabolai 74, Baróti 28, Cukorár 2700, Klotild 50, Temesi szesz 325, Hunria mltárgya 157, Olasz Bank 20, Angol-Magyar 46, Leszámítoló 81.5, Magyar-Cseh 21.5, Római 160, Kronberger 12.5, Közuti 56, Csár 11, Izzó 820, Magnezit 2350, Viktória malom 2.9, Ofa 625, Malomsoky 9, Pesti Hatalom 3890, Fegyver 1150.

(—) Németország még csak most tér a számláláshoz a járadékmárkára. Berlini jelentés szerint a német tőzsdéken december elsejétől kezdve az árfolyamokat az a német birodalmi márkában állapítják meg.

hogy meglehessen állapítani hol-kínél mennyi gabona van.

A kenyér árának megvitatásánál arra az eredményre jutottak, hogy a barna kenyér árát a buza árával összhangban kell megállapítani, ami más szavakkal azt jelenti, hogy a barna kenyér árának emelése valószínűnek látszik. Ezzel szemben a többi kenyérfaját — ha leszállítani nem is lehet, meg kell tartani a mai színvonalon, úgy, hogy az egységes kenyér ár révén ne emelkedjen a buza jelenlegi ára.

A városok polgármesterei egyhangulag azon a nézetben voltak, hogy a városoknak lisztet és búzával való kielégítő ellátása csak az esetben lehetséges, ha a pénzügyminiszter a beszerzésre megfelelő előlegeket bocsát a városok rendelkezésére.

A kereskedelmi miniszternek e kérdésben különbben az a véleménye, hogy a buza árának emelkedését nem lehet megakadályozni.

nem léphetnek fel a buza-termelők nagy osztályával szemben azon kevesek kedvéért, akik olcsóbb kenyeret akarnak.

A kereskedelmi miniszter a kenyér árának megállapítását egyelőre továbbra is a városi tanácsok kezében hagyta. Általánosságban azonban fenntartja a 900 grammos barna kenyér hétélejes, a 900 grammos félbarna kenyér tíz lejes árát, míg a zsemlye- és fehér kenyér árának megállapítása szabad marad. Ezek az árak irányárak. Igen érdekes az, hogy az értekezleten megállapították, hogy Bukarest, Krajova és Csernovicz városában legolcsóbbak a kenyérrak.

(—) Szakadatlán a drágulás. Bratianu Vintila minden állata ellenére drágul a megélhetés. A gazdasági bizonytalanság, kapkodó gazdasági politika, ingadozó s leértéktelenedett pénz, megőjtással fenyegető pénzügyi helyzet, lehetetlen termelési viszonyok, lezúrlott közlekedés okozzák végeredményében, hogy a drágulási indexszámok fokról-fokra hónapról-hónapra emelkednek.

Az Argus adatai szerint a novemberi indexszámok e fokozatos drágulást mutatják október hónappal szemben, ép a legnépszerűbb, legfontosabb közfogyasztási cikkeknek. Az élelmiszerek közül megdrágult a kukorica és búza, a liszt, a hús, a tej, a zsír, a turó, szeszes italok. Az élelmiszereknek októberi 4143-as indexszámával szemben a novemberi indexszám 4324, ami azt jelenti, hogy az élelmiszerek Romániában ma 43 és egynegyedszer drágábbak mint 1916. augusztusában. A ruházatnál a pamutneműek és cipő drágult. Az indexszám itt egy hónap alatt 4987-ről 5015-re emelkedett. A különféle szükségleti cikkek közül drágább lett a szappan, a tűzifa, az épülelfa, nyers petroleum. Az októberi 2929-es indexszám novemberben 3056-ot tesz ki. A drágulás középarányát az októberi 4017-es indexszámmal szemben a novemberi 4132-ös indexszám mutatja, ami azt jelenti, hogy 1924. novemberében a megélhetés általában 41.32-szer drágább, mint 1916. augusztusában. Természetesen ezek az adatok elmaradnak a valóság mögött.

(—) A moratoriumnak sohasem lesz vége. Tudvalevő dolog, hogy a nemes valutákra szülő adósságok moratoria azokkal a hitelezőkkel szemben, akikkel még nem kötöttek megállapodást, ez évi december 15-én lejár. Miután azonban e hitelezőkkel a megegyezést még mindig nem kötötték meg, sőt ezek egy részének tárgyalása most van folyamatban, a bukaresti kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi, valamint az igazságügyi minisztériumnál közbenjárt, hogy a moratoriumot hosszabbítsák meg. Beavatott körökben arról beszélnek, hogy a moratoriumot jövő évi március 15-ig meg fogják hosszabbítani.

— Vasuti tarifaemelés Magyarországon? Még nem megerősített hírek szerint a magyar államvasutakon a személy és teheráruszállítási tarifát 30 százalékkal emelni fogják. Ez emelést a személyzetnek 30 százalékos fizetési igényével hozzák összefüggésbe.

A NAGYON SZÉP FÉRFI

Jeanne Marin regénye

Franciából fordította: Halász Gyula 38

A kulisszák mögött persze sokat beszéltek minderről; én lehetőleg iparkodtam semmit sem hallani, de egy nap Renaud Mária akít örületes düh fogott el, vetélytársa sikerei miatt, brutálisan ezt kiáltotta a jelenlétben:

— Nem sokáig lesz módjában öt magának vallani! A szép ember az enyém lesz!

Ahogy ez a sár rámfreccsent, lehorgaszottam a fejemet.

Egyesek védtek Silvat, Laumont, a fiatal drámai művész, aki pedig némileg féltékeny volt férjem dicsőségére, méltatlankodva mondta:

— Tíz év óta ismerem Pierret; egy osztályba jártunk a konzervatóriumban; szegény ördög volt, s már akkor vádolták azzal, hogy egy öreg nő taníttatja. De most eleget keres ahhoz, hogy ilyen csuf dolog vádjával ne illessék.

— En teljesen osztozom a véleményében, mondta Kertoul, a komikus, akinek rossz-májusága közismert volt. Silva nagyon jó fiú, szorgalmas, talán kevés intelligenciájú, talán kevés képzet, talán nem is való nekik nagy szerepek, de könnyed, kellemes fiú. Aztán kinek mi köze hozzá, mit csinál a színházon kívül?

Es Kertoul befejezve tiradáját, csuf ajkát a csinos Louise Bertry felé csucosította, akivel vadházasságban élt s akinek költséges passziói mint mondják, fönkretefték a teljes szinészti.

Micsoda nehéz munka a próba! Sokszor elfelejtettem a saját bánatomat, látva a szerencsétlen szerzőt, mikép küzd annyi rossz-akarat ellen. Nem bíztak a darabban. Marie Renaud gyalázta a rossz szerepét, melyben a férjemmel nagy jelenete van, a többiek pedig lesújtó közönyt tanusítottak.

A direktor sem igen sietett az új darab előadásával, amiben Julia intrikájának is része volt. Végre mégis november ötödikére kitűzték „Az akadály” című öt felvonásos dráma előadását. A főszerepet Pierre Silva, a Cornelle színház kiváló drámai színésze játszta, aki most tért vissza Oroszországból.

Ezidőtájt szomorú levelet kaptam nyolc hónap óta távollévő anyámtól: „Elégedetlen vagyok kicsi Franceom, írta, s attól félek, hogy mostohaapád elszámította magát. Tudod, hogy Kasznó-félet akartunk alapítani, de idáig, dacára a költséges reklámoknak, nincsenek vendégeink. A mi házuk a Monte Carloba vezető utón van és az utasok csak elhaladnak előttünk. Reméltük, hogy a monacoi fejedelem engedélyt ad játéktérny nyitására, de elutasította kérésünket. Mostohaapád vagyona háromnegyed részét beölt a vállalatba, nem is szőlya az elvesztett pácienseiről. És te, leányom? Mi lesz veled? Halottam, hogy férjedet is a Modern Színházhoz szerződtették; nehéz helyzet ez rád nézve, ugyebár? Istenem! milyen gyötrelmes is az élet!”

A té felzaklatott Germained.

Premiered alkalmából néhány virágot fogok küldeni.

— Barna parókában akarsz játszani? Kérdezte Renaud kisasszony pár nappal a próbába előtt.

— Természetesen.

— Pedig nincs igazad; kilenc hónap óta a közönség mindig ezzel a kis barna polikával lát; én a helyedben most más arcot öltenék: Gyere velem Pinsonnehoz, ha megteszel neki pázar parókát fog készíteni.

Pinsonne ez időben a legdivatosabb fodrásznő volt. Sok művész nő köszönhetett sikerét az ő művészetének.

Nem csekély kíváncsisággal léptem be tehát Pinsonne asszony elegáns szalonjába. Erős szőke, értelmes szemű, gúnyos, öklű nő volt, hosszú fekete ruhában, izléses megjelenéssel. Nagyon melegen fogadott bennünket s miután Renaudval az ő frizuráját elintézte, hozzám fordult:

— És ön, asszonyom, mit parancsol?

— En egy 16 éves leánykát játszom, mondtam, azt gondoltam, talán egy szőke parókávalna jó befonva.

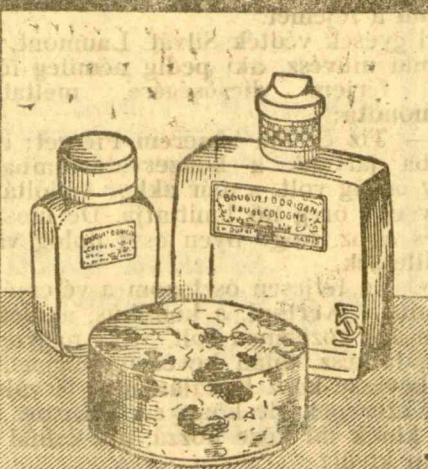
Hirtelen felbeszakított.

— Az én dolgom ezen gondolkodni, az öné játszani. Maradjunk mindketten a szerepünkél. Különbben a fonadék gondolata nem rossz. A szőke ne legyen se nagyon sápadt, se nagyon égő. Erre kalaszszinű legyen, ami nagyon jól illik a kék szeméhez.

(Folyt. köv.)

TÁRGUL-MUREŞ **DEUTSCH és BRAUN** TÁRGUL-MUREŞ
Textiláru nagykereskedés
Szövőtonal állandóan raktáron.
„Rador” No. 2801 — 757 Telefon interurban 273.

Az előkelő világ
csak Ch. Dupré fele

BOUQUET d'ORIGAN
Kölnivizet.
Rizsport.
Arczcremet
használat.
CH. DUPRÉ PARIS

LEGUJABB TÉLI DIVATLAPOK

Smart	—	—	—	120	Lei
Astra	—	—	—	100	"
Perfekt Album	—	—	—	100	"
Paris confection	—	—	—	120	"
Perfekt Mode	—	—	—	40	"
Wiener Chic	—	—	—	190	"
Wiener Schneider Modelle	—	—	—	180	"
L'Enfant gyerek album	—	—	—	100	"
Chic Parisien	—	—	—	200	"
Elite	—	—	—	145	"
Favorit Modern Album	—	—	—	45	"
Le Chapeau D'hiver (női kalap)	—	—	—	180	"

Brassói Lapok könyvosztálya
Brassó, Kapu-ucca 64-66. szám.

Nagy raktár

(Austria) zománczott bádor- és (Pilseni) vasedény, horgonyzott fazék, csőbőr és ló-
itató veder, husvágó gép, vasaló, evő-
eszköz, konyha- és zsebkések, hus-
villák, kávé-, mandula- és fűszer-
larálók, porcellán, kőedény, üveg,
mecs, kézi viharlampák és több-
féle háztartási cikkek a leg-
olcsóbb napi áron
kaphatók

I. A. ELLENBOGEN
IMPORT-EXPORT
BRASSÓ,
FELSO VILLA-UGCA 2/a. LÓPIAC 32 SZAM.
Telefon 88 és 53. Sürgönycipő I S E X Brassó.

UJABB MUSZAKI KÖNYVEK

Balogh Arthur: Dieselművek működése és kezelése	80—
Balogh Arthur: Ösztöfaj	45—
Barna Gábor: Hatványok, gyökök, logaritmusok, körkerületek stb. táblázata	30—
Barna Gábor: Vas- és fémipari kézikönyv	130—
Barna Gábor: Csavarmenetvágás	—
Barna Gábor: Eszterga, furó, maró szerkesztési sebessége	40—
Benedek Ákos: A logaritmikus	40—
Berettvási Andor: Szívógázmotorok szerkezete és kezelése	75—
Boróky István: Lokomobilok szerkezete és kezelése	75—
Göndör Lajos: Gyorsfutó benzín-motorok. (Az automobil-, repülőgép-, kerékpár-, csónak- és ekomotorok működése és szerkezeti elveinek ismeretése, kezelése és üzemzavarainak gyors megszüntetése. 322 ábrával)	145—
Hoszpodár Sándor: A telefon	40—
Kiss Lajos: Az egyenáramú motor működése és kezelése	60—
Lencz Ödön: Cséplőgépek szerkezete, szerkesztése, kezelése és javítása	45—
Luszkér Béla: Vasipari szerszámok. A mérő eszközök szerkezete és gyakorlati használata	35—
Morvay Zoltán: A gázgépek általános ismertetése	80—
Mihályi Ernő: Az autó Autóvezetők, szerelők kézikönyve	80—
W. Meyer Számítási táblázat	80—
Németh Zoltán: Kis földszintes házak építése	40—
Prohászka János: Esztergályosok és marások zsebkönyve	80—
Palotai Armin: A vízvezeték-szerelő	80—
Péter József: A vas és acél öntő. Kohászati útmutató	100—
Seress József: Faipari kézikönyv. Fa és szerszám ism. A fa feldolgozása. Pácolás. Aranyozás. Bronzozás. Fúrás. stb.	80—
Sztipán István: A bádor (költő)	100—

Az összeg előzetes beküldése ellenében ajánlva portómentesen, utánvétellel, portóköltség és utánvételi illeték felszámításával szállítja a

Brassói Lapok könyvosztálya.

Kérje díjtalanul összes szépirodalmi és szak-
könyveink jegyzékét!

Zongorák

ujak és keveset használtak, Stingl, Ehrbar, Wirth, Heitzmann stb. leszállított árban,

5 évi jótállással

eladók. — Vizsonteladónak
árendemény.

Sternberg 1.

Oradea Mare, Piața Unirii 2. Telefon 13-45.

A magyar Courths Mahler legújabb regénye a szerelemről

Szederkényi Anna:

LÁZADÓ SZIV

Ara 70 lej.

A rendkívül csinos kiállítású könyv kapható minden könyvesboltban.

Megrendelhető postán a Brassói Lapok könyvosztályától.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lei. — Vastagabb betűvel 6 lei. — Állást keresőknek 25%o engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizonyosunknál is feladhat minden helyiségben, aki postán továbbítja azokat kiadónkhoz. — Cím: választékkal felszerelt kéredezésküldés választólunk.

Eladó egy Persianer hosszú női bunda Sils-kin gallierral. Megtekintető Drechslerne, Kolostor ucca 35. I. em

Sürgősen eladó jutányos áron, átalakítás miatt 10 HP motor körülrésszel együtt. Bármily hajtásra alkalmas. Megtekintető üzemben is. Negró Imrénél Gelencze, Háromszék megye. 6834

Keresek 8-12 HP. gőz kazánt, 1 drb. 24 es gátfert fűtőszelével üzemképes állapotban. Ajánlatok ármegjelöléssel. Sipos Mihály, Mihaileni (Jud Ciuc. 6827

Suche norddeutsche oder englische Erzieherin für junge Mädchen, perfekte Pianistin bevorzugt. Anträge mit Zeugnisskopien Gräfin Zichy Vajdaszentivány, Gerayeseg. 6824

Mikulás és karácsonyi cukorkák nagy választékban, Lővi és Fejérenél, Kapu-ucca 50. Vizsonteladónak eredeti gyári árak. 6822

Orth. kóser liba, kacsa, zsir, hár, hus, máj kapható a Metropol étteremben. 6748

Több évi gyakorlat a kéményre termetes minden ágában teljes jártassággal bíró, hosszabb ideig nagyobb üzem önálló vezetője állást keres. Román, magyar és német nyelvet szőben és írásban bírja. Kínzó referenciákkal és jó összeköttetéssel rendelkeznek. Szíves megkereséseket „Pontos” jelírére a kiadó továbbít. 6790

Ha jó zsmakvalóval akarja olcsón ellátni magát, keresse fel Máté Árpád mesáros és hentes üzletét Brassó, Vasut-ucca 45 sz. 6783

Üzletársat keresek, Brassó központjában levő licenciával ellátott elemi-szer üzletem részére. Személyes közreműködés megkívánatik, ha lehetséges szakembert a gyarmatú szakmában Szükséges tőke 150.000 lej. Szíves ajánlatok „Z. 100” jelírére a lap kiadónkhoz talába keretnek. 6539

Villanytelep 80 le pára (hat 1000s bevezető motor dynamóval) felszereléssel eladó, ködében látható. Ára ház-ucca 25. 68

Hirdessen a Brassói Lapokban

JÁVOR BÉLA:

HÁROM LEÁNY

Kis regény.

A „NEPSZERU REGENYEK” legújabb száma.

Három fiatal és tapasztalatlan leánynak a története, akik naiv ábrándjaikkal a színpályán akarják életük nagy célját: a boldogságot elérni. A mindvégig érdekes és lebilincselő regényben mindenki a legelvezetesebb szórakoztató olvasmányt találja

ARA 12 LEJ.

Kapható minden könyvesboltban, valamint a Brassói Lapok minden bizományosánál. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése mellett a

Brassói Lapok könyvosztályától.